

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garment prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

In pragul noului an școlar.

Puțin timp numai, și modestele sale de învățământ ale școlilor noastre populare se vor umple din nou cu copiii poporului, cari aleargă să-și cultiveze spiritul și inima. Aproape pretutindeni, unde poporul a avut și are conducători harnici, a ajuns la cunoștință despre însemnătatea cea mare a școlii românești și din multe părți putem aduce pilde, cari dovedesc, că poporul e gata să aducă jertfe tot mai mari pentru școală, numai să-i poată păstra aceștia neștirbit caracterul ei românesc. O pildă vie ne este în privința aceasta comuna Seliște, (I. Sibiu). Pentru școala din comuna aceasta, unde sunt 815 elevi și eleve, cari frecventează școala, și 11 puteri didactice, au început să doneze creștini convinși despre însemnătatea școlii încă începând cu anul 1835 sume mai mari și mai mici, cari laolaltă fac zeci de mii de coroane. Numai anul acesta au hotărât Seliștenii să mai dea 48000 cor. pentru adaptarea din nou a edificiului școlar.

Pilde de felul acesta am putea cita încă multe și dela comune mai mici și mai sărace. Și nu e mirare, că părințele luminat e pururea gata a jertfi pentru luminarea copiilor și pentru susținerea școlii lui confesionale totu!

În anii din urmă au început și pe la noi în unele comune să se întemeze școli de stat la cererea poporului, nu destul de luminat, care, crezând, că va putea scăpa de cheltuelile împreunate cu susținerea școlii confesionale s'a-gră-

bit să primească darul, imbiat nu din dragoste către el. Ce isprăvuri face o astfel de școală ne arată foarte bine un caz, pe care-l povestește un om de ai noștri în »Libertatea« din Orăștie.

În vara anului 1897 călătoria profesorului francez Cramausel printre Români, ca să-i studieze. Tovarăș de călătorie i-a fost pe alocurea și scriitorul celor spuse în »Libertatea«. El zice:

»Interesante lucruri am aflat în comuna Bêrsău. Aci statul a deschis deja acum 30 de ani școală de stat, cu limba de propunere numai ungurească. Și a deschis-o pe picior mare, cu 3 puteri didactice: doi învățători și o învățătoare. Încăntând cu trăsura prin sat, dam pe uliță de grupe de copii de școală. În repetite locuri ne am oprit și am întrebat pe câte un copil: Umbli la școală? — Umblu. — De câți ani? — De trei. — Știi ceti? — Știu așa cam rău. — Dar' ungurește ști vorbi? — Ba nu știu. — Dar' știu la voi mulți copii ungurește? — Ba nu știu nime, că nu pricep ce spune dascălul în școală.

Un copil a dat înză de minciună pe soții și colegii sei.

— Umbiați voi copii la școală? — Umblăm. — Ce școală aveți voi aici? — Ungurească. — D'apoi ungurește știți? — Mă rog nu știm, — dar' unul mai dinapoi:

— Eu mă rog știu.

— Știi?

— Știu.

— Bine, zic eu, ca să ved și eu că știu, o să te întreb ceva ungurește. Și i-am pus cea mai simplă întrebare ce o pune învățătorul școlarilor:

— Hogy hivnak tégedet?

Copilul se uită înholbat la mine. Nici un răspuns.

— Mi a neved?

Copilul bătă. »Ei iacă, îi zic atunci dlui Cramausel, cât de bine știu ungurește, i-am pus cea mai simplă întrebare ce i-o pune învățătorul, că: cum te cheamă...

— Doda luon mă cheamă, mă rog! se grăbi copilul a-mi da răspunsul.

— Da, da, acum ved că-mi spui, dacă te-am întrebat românește!

A ris și Francesul, am ris și eu, au ris și oamenii ce se adunaseră în jurul nostru, de înțelepciunea copilului și de »resultatul« ce-l arata școala de stat la fiii poporului.

Plecând, eacă un țeran mai spălat, mai cu înfățișare, să ia pe urma noastră. Mergea la câmp, la lucru. L-am agrăit. El a dat bucuros în vorbă cu noi. Era tocmai cantorul bisericesc.

— Și nu știu nici copiii mai mari ungurește la d-voastră?

— Nu, dle, căci și dacă prind 2—3 vorbe în școală, cum ies din ea, le uită îndată, alergând după vite, ba nu mai știu nici ceti nici scrie.

— Iacă, zic eu Francesului, folosul școlii cu limbă străină, în mijlocul poporului. După 30 de ani de muncă, nici un rezultat!

— Și câți dascăli ține statul aci?

— Acum numai unu. A început cu 3, doi învățători și o învățătoare. Peste câțiva ani ne-am trezit că dascălița ni-se duce și nu mai vine alta în locul ei, peste alți câțiva ani s'a dus și unul din dascăli și acum e numai tot unul, de mulți ani, și și acela o va de ei. Nu învață copiii nimic dela el.

FOITA.

Un Pipăruș modern.

— Parodie. —

(Urmare și fine).

Se școală Chim încetișor,
Nu cumva grația-i să-și strice.
Bălaurul atunci îi zice:
»Eu pot, vezi bine, rău să-ți fac
În șapte sute de privințe, —
Dar' vezi tu! buna mea voință
Te lasă 'n pace! Mergi pe plac!
Dar' stăi, mă rog! De cunoștință,
Să-mi dai o pipă de tăbac!
O pipă numai, că adică,
N'am timp să merg pe la trafic!
Cotor câștigă 'nourajări;
El caută 'n pungă, zice 'n pripă:
»Zău, zău! Că n'am tăbac de pipă,

Dar' am mai mândru de țigări.—
Și atunci iute, precăt poate,
Achim își face mâna drob,
Și-un pumn de »magyarfinom« scoate
Și-apoi hârtii »Houblon« și »Job«.
Bălaurul îi mulțumește.
Achim Cotor la drum pornește
Și Dunărea pe pod trecând,
Ajunge chiar în Țeara-verde.
De-aci apoi fâlos pășind
Pe căi de-aramă, el se perde,
Pe-un drum făcut de meșter faur:
Așa sculpia, gândea că-i aur!
Cu rostocin în ploșca plină,
Se duce 'n țeara cea străină
Și-ajunge chiar la Oârc Ciolan.

Savinea lui? Aman, aman!
Savinea-i astăzi gospodină,
Să 'nverte numai pe-un picior
Și nu gândește la Cotor!
Săraco Achim! Multe pățește
Cercând odorul prăpădit:
Dar' vai, odorul se ferește

De Chim! Pe loc cum a zărit
Savinea pe Cotor în casă,
Ochește lui Ciolan rîzînd
Și — Doamne lucru fără rînd! —
Ciolan se școală dela masă
Și zice: »Servus! Frate-Achim!
Poțtim la masă-ne, poțtim!
Savinea hei: Auzi mătușe?
Ean fă-te tu de oătră ușe! —
Achim Cotor pricepe ștatul!
El șvirle ploșca la amar,
La ușa 'n cap să fugă, — dar'
Pe uși Savinea-a pus lăcatul!
Achim e 'n părueală ear!
Oh, mare Doamne fie-ți milă!
Hămbar și laiță, sucitor
Și lemne, cute, clește, pilă,
Și blide, linguri, podișor
Și colă, fuse, rășchitor
Și fer de pluguri și cobilă
Și — toate 'n capul lui Cotor!
Și pumni și palmi și trântitură,
Prăjii părechi după părechi,
Și-l trag de păr și de urechi

Francezul clătina din cap de această batjocură se se face cu învățământul poporal, chiar din partea guvernului țării.

— Dar' mai rău e aceea, mă rog la d'voastră, — urmă cantorul, — că eată oiuri murle mâne-poimâne, și n'o mai avè satul nostru nici măcar cantor în strană la biserică! Că copiii și feciorii de acum nu mai știu nimic, nici ungu-rește, dar' nici românește! Când eram eu junăcan, și aveam școala noastră românească în sat, totdeauna eram câte 10—15 flăcăi la strană și cântam cu cantorii și spuneam apostolul și știam ceii, — de când e școală ungurească s'a pustit toată știința, copiii nu mai vin la strană, că nu cunosc scrisoarea românească, și azi sântem mai proști și decum eram în vremile bătrâne...

Acesta e rezultatul învățării în limbă străină. De aceea pretutindeni, unde e oât de oâtă pricepere pentru însemnătatea învățământului în limba maternă și pentru creșterea în spiritul românesc, Românii vor stărui și vor jertfi totul pentru de a-și păstra școlile lor naționale.

SLOVACII LA CONGRESUL STUDENTESC. Ziurele din Pesta anunță, că studenții academici slovaci s'au înscris de membrii la „Corda Fratres” și au cerut dela presidiul secției maghiare, care face aranjamentul congresului, să le dea bilete de membru, ca la membrii secției slovace independente. Presidiul secției maghiare a denegat cererea, provocându-ss la legea de naționalitate, care nu recunoaște decât o națiune unitară ungară.

Fuță de aceasta volnicie, studenții slovaci au decis să și reclame drepturile în congres.

Numai teatru maghiar! Széll trebuie o'a făcut concesioni însemnate în privința pactului, așa că-și țese pelea din partea Kossuthiștilor, altminteri nu ne putem esplica noul uoaz, care în con-

trazicere vedită cu legea despre naționalități, oprește începând cu 1 Ian. 1904 reprezentațiunii teatrale germane în comunele din Ungaria. În iradeaua maghiară se fac atente reprezentanțele oră-genești, că dela 1 Ian. 1904 încolo nu se vor mai da concesioni pentru reprezentațiunii în limba germană. Teatre germane se mai află în Pressburg, Oedenburg, Sibiu și Brașov.

Recunoștință bulgară! La manevrele din pasul Sipa vor participa 61 generali și coloneli ruși. Au mai fost invitați Lambsdorff, Hilcow, Galizin, Pobiedonosceff, Nelidoff, Ciarioff, pres. societății slave de binefacere ș. a. **România nu va fi invitată, o nouă dovadă de nerecunoștința Bulgarilor, cari au putut fi liberați numai după-ce armata română a venit în ajutorul celei rusești, care se decimase în fața Plevnei.**

Goana contra Polonilor. Wrobel, redactorul unei foi polone, care a luat o poziție hotărâtă contra brutalităților guvernului prusiac, a fost pus sub acuză pentru așitare, comisă prin o colecțiune de cântări naționale polone.

De-ale pactului. „Münchener Allg. Zeitung” vorbind despre pact scris, că soarta pactului trebuie să se decidă până în 10 Sept, de oare-oc atunci se încep marile manevre de toamnă și Monarchul nostru dorește, ca până atunci să se termine toate afacerile de stat curente

Dacă până la 10 Sept. tratativele vor fi fără rezultat, ziarul amintit zice, că o crasă ministerială în ambele părți ale monarhiei este inevitabilă.

Intrucât sânt esacte aceste informații, se va vedea în curând.

Urmările persecuției. În urma încercărilor de rusificare a Finlandezilor, numărul emigranților finlandezi sporește mereu. Anul acesta au emigrat cu o mie mai mulți, ca anul trecut. Partea cea mai mare a Finlandezilor emigrează în Statele-Unite, unde se află până acum la 250 mil.

Ear' ce gândia, boieri, cinstiți,
Puteți chiar singuri să gândiți!

Ce-a fost de-aicea mai departe,
Nu-i lipsă să mai scriu în carte,
Că ori și cine poate ști,
Că biet Achim nu-și găsia locul
Și blăstămând mereu norocul,
Trăia — cum smei va mai trăi?
El n'a voit de-atunci să știe
De popl și de căsătorie,
Și nu credea, iubiiții mei,
În sfinți, în drumuri și femei!
El a trăit tot singur, tare
Și verde ca un bolovan,
Și n'a murit de mult: imi pare,
Că n'holera de-acum un an
Murî în Blaj un biet sorman,
Și tot mă muștră și azi dorul,
Că el a fost Achim Cotorul!

Și-l bat cu măhuri peste gură,
Și-n fel și-n formă mi-l întind
Și-l ciucioră și-l trag și-l pișcă,
Prin pâr îi găuresc morișcă,
De nas cu clește roși îl prind
Și-l opăresc și-l bat ca napul,
Și-i sparg cu laboșele capul!
Achim mai dă cât dă din mâni:
Dar' ce-i o vulpe printre câni?
Sub pat s'ascunde, pe sub masă,
Dar' Căro Ciolan pardon nu-i lasă,
Ear' ea? Savinca nu stătea
Pe loc, ea lovituri împarte
Cu foarfeoi, sită, ce-i oădea
La mână haid! zup, zup! dădea,
Vitează oât un Bonaparte!
Al dracului! Cotor era
Aproape mort, de el e gata!
Sdrobit și lat cum e lopata,
Și nu mai poate nici răbda.
El sare pe fereastră n' drum
Și haid, la drum! Fugia ca vântul,
Gândiai că-i pare strimt pământul!
Acum era la el, acum!

Incetarea partidului ugronist. „Ellenzék” din Cluj, al cărui șef-redactor este Bartha Miklós, de partidul ugronist, declară, că partidul acesta a încetat de a mai exista. Șeful partidului, Ugron, azi nu mai aparține nici unui partid, sar' unii din membri au reîntrat în partidul kossuthist, alții au rămas afară de partid.

„Brassó”. În ședința ultimă a reprezentanței orașului Brașov a comunicat ajutorul de primar uoazul lui Széll, care oprește pe viitor folosirea numirilor „Kronstadt” și „Brașov” în oficii. Ajutorul de primar n'a conceas desbateri în ședință. Situația a salvat-o profesorul Dr. Eugen Lassel, care într'o interpelație plină de avânt național adresată primarului l-a întrebat, dacă va grijă, ca în folosirea numelui „oficial” să nu se facă abusuri. Ajutorul de primar a dat un răspuns mulțumitor, care a fost luat la cunoștință.

Țiganii corturari. Comitatele cer pe rînd regularea pe cale legislativă a chestiei țigănești. Mai de nou s'a înaintat la dietă o petiție în aceasta afacere din comitatul Sibiu. În ministerul de interne se va ține în luna Sept. anchetă în aceasta afacere, pe baza căreia ministerul de interne va prezenta dietei un proiect de lege pentru așezarea stabilă a Țiganilor corturari.

N'ar fi oare bine să-i așeze în Săcuime, să se facă Săcu din ei?

Conferența internațională de pace nu va fi convocată anul acesta, după-cum a încumogtiințat presidentul grupului austriac pe secretarul celui ungar. Causa ar fi, că s'au anunțat prea mulți participanți, așa că n'ar fi posibilă încuartirarea lor. Motivul adevărat e, după „Pol. Korr.”, teama, că din partea membrilor austriaci se vor pune la ordinea zilei și raporturile interne austriace.

Deșteptarea Șvabilor. Încercările ridicole de-a înăbuși începuturile de deșteptare națională a Șvabilor din Bănat amenință să aibă un efect cu totul neașteptat de cărdășia șovinistă. „Deutsche Wochenschrift” publică scrisoarea unui Șvab din împrejurimile Budapestei, care, după-ee numește pe Herzeg Ferencz „cel mai miserabil dintre miserabilii de renegați”, constată, că dela Gran până la Pesta locuesc peste 100 000 Germani, consoriși toți ca Maghiari, dar' acum redeșteptați din amorțală în urma statificării școalelor lor și a ștergerii limbei germane. Indignațiunea și inflăcărarea națională între Șvabi e așa de mare, încât nu s'ar fi așteptat la așa ceva. Și nu numai în sate, ci și în Buda, apoi în comitatul Albei-regale, cu un cuvânt pretutindinea au început să se miște Șvabii, priviți până acum ca elementul cel mai ușor de contopit în nația maghiaro jidană.

Germanii contra Polonilor. Din Berlin se anunță, că șeful districtului Posen a interzis aranjarea sərbărilor, cari servesc scopuri naționale polone și totodată a dispus confiscarea banilor, adunați pentru condamnații din Wreschen.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

După-cum se scrie din Sofia, banda de revoluționari făcută prizonieră de guvernul bulgar a fost organizată de Toneff, vicepresidentul comitetului macedonean. Plecarea ei a fost tradată de câțiva membri aliiți cu forța să se înroleze în armata bulgară.

Călătoria regelui Victor Emanuel.

Regele Italiei, în drumul său spre Berlin, a sosit în Göschenen în 26 l. c., și a fost primit de o deputațiune a consiliului federal. Întâlnirea suveranului cu reprezentanții Elveției a fost foarte cordială.

A urmat apoi un prânz în onoarea regelui Victor Emanuel, la care s'au ridicat toasturi foarte călduroase.

În 27 a sosit în Potsdam, unde a fost primit de împăratul Wilhelm, principele de coroană, cancelarul Bülow, generalul Waldersee și alte notabilități. Primirea a fost foarte călduroasă. Seara s'a dat un banchet.

În 28 s'a prezentat la regele corpul diplomatic.

Burii.

Generalii Botha, De Wett și Delarey publică o declarațiune, în care protestează contra rapoartelor publicate de foi engleze, unde se susține, că între ei și Krüger ar exista diferențe de păreri. Între generali și Dr. Krüger și Dr. Leyds este și a fost totdeauna o armonie completă.

În ședința ultimă a congresului limbistic și popular neerlandez a apărut fără veste și fostul secretar de stat al Transvaalului, care a fost primit cu aplauze. El a declarat, că lui Milner nu-i va succede nici-când să stîrpească limba olandeză din Africa-de-sud. A comunicat, că Englezii au devastat și ars 50.000 de curți și biserici. Cruzimile comise nu le va uita nici-când și cât va trăi va cere blăstămii lui D-zeu asupra Angliei. Ultimele cuvinte le-a ascultat congresul stînd în picioare.

Știri mărunte.

În Stry (Oislaiania) a fost prins inginerul Zalewski, fiindcă a făcut desemnuri despre fortificațiuni.

Milner a impus pe fiecare indigen din Colonia Cap majorean cu o dare de 50 lei.

«Italia» scrie, că ministrul italian de războiu va prezenta camerelor un proiect de lege, prin care să se introducă serviciul militar de doi ani.

SCRISORI.

Instalare de protopop.

Cluj, în 29 Aug. n. 1902.

Festivitățile instalării d-nului Dr. Elie Dăianu, nou numitul protopop al tractului Cluj, a decurs în cea mai deplină ordine și armonie și conform programului deja înainte precizat.

Inceputul sărbătorilor a fost în Blaj, unde un comitet compus din inteligență,

meseriași și alți credincioși a predat noului protopop bréul roșu, procurat de »Reuniunea sodalilor români din Cluj«.

Noul protopop consideră darul acesta — pe care îl învinge numai decât — ca inelul de logodnă ce mireasa lui — parochia Clujului — îl trimite ca semn al dragostei și al devotamentului. Declară că se va nîsuși din toate forțele sale ca să se învrednicească tot mai mult de această dragoste și alipire și să poarte acest semn onorific curat, nepătat, spre cinstea bisericii și a credincioșilor, cari 'i-l-au dat.

Dela Blaj au plecat înspre Cluj. Interesantă și mișcătoare scenă a fost la Apahida, când noul protopop făcînd cunoștință cu tatăl preotului din Apahida, care e un venerabil fărăn din părțile acestea, 'i-a prezentat și el pe tatăl său tot fărăn, astfel încât ambii părinți cu lacrimi în ochi s'au felicitat pentru fericirea ce 'i-a ajuns, vîzîndu-'și fiii la o așa treaptă frumoasă în viața noastră bisericească.

Intr'un nesfîrșit convoiu de trăsuri comisarul consistorial, noul protopop și numărul și dinstinsul public inteligent venit spre întîmpinare au pornit spre Cluj.

A doua zi dimineața pe la orele 8 curtea bisericii împodobită frumos cu girlande era plină de public.

Serviciul divin s'a început la orele 9. Comisarul consistorial și noul protopop au fost invitați prin o delegațiune condusă de dl Dr. Aurel Isacu, care în clasice cuvinte a rugat în numele credincioșilor pe rev. d. G. Pop să săvîrșească actul instalării.

A celebrat rev. domn canonic Gavril Pop, comisar metropolitan, asistat de noul protopop Dr. Elie Dăianu, de fostul ad. prot. Stef. Roșian, de preotul Augustin Ciurgiu și diaconul V. Moldovan. Răspunsurile liturgice au fost executate de un cor excelent improvisat de preoți, clerici și învățători sub conducerea excelentului cântăreț N. Ionaș din Blaj.

După citirea sf. evanghelii rev. canonic și comisar metr. Gavril Pop prin o vorbire de o frumusețe deosebită, a predat noului protopop cheile și toate cărțile liturgice.

După cuvîntarea întreruptă de aclamațiuni a delegatului metropolitan, noul protopop 'și-a rostit de pe amvon frumoz.

Cuvîntarea frumoasă oratorul 'și-o încheie într'o pîntrunzătoare rugăciune, la care invită pe toți iubiiți săi credincioși, să se roage împreună.

Dela biserică noul protopop însoțit de mult iubitul Badea George, venerabilul vicepreședinte al comitetului național român, care 'și-a aminat călătoria sa la Karlsbad, numai ca să participe la această impunătoare sărbătoare, de doamna și domnul Francisc Hossu Longin și Dr. Alexandru Hossu Longin din Deva, apoi de fruntașii Clujeni, de preoșimea din tract, de tinerimea universitară și de poporul credincios, a trecut la hotelul »New-York« unde își are locuința provizorie.

La banchet s'au ținut mai multe toasturi. Adm.-protop. al Clujului, dl St. Roșianu, a închinat în sănătatea Excelenței Sale, preabunului și mult iubitului nostru arhiepiscop și metropolit Dr. Victor Mihályi.

Urările de »să trăiască« nu mai încetau. Al doilea toast 'l-a ridicat Dr. Aurel Isac, pentru noul protopop Dr. Elie Dăianu.

Cel mai mișcător toast a fost cel al iubitului Badea George.

Pe la orele 5 p. m. masa s'a descompus și la propunerea dlui St. Roșianu o mare parte din cei prezenți în frunte cu dl Dr. Elie Dăianu au plecat cu trăsurile la Feneșul-săseșc, unde s'a celebrat sfîntirea frumoasei și impunătoare școale, edificată de curînd în timp atât de scurt, grație harnicului și zelosului preot Emil Pop, a vrednicului învățător Ioachim Pop și a bravilor poporeni, cari n'au cruțat jertfă și muncă, pentru-ca să ridice culturii românești un local corîspunzător tuturor recerînțelor moderne. Escursioniștii au fost apoi ospătați la casa dlui preot E. Pop.

Cu aceasta s'a terminat sărbătoreasca instalare a noului protopop.

Serate de-ale meseriașilor români.

Cum »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« nestrămută hotărîre a luat de a ține în fiecare lună o așa zisă ședință literară — aceste ședințe s'au urmat și în lunile de vară. Joi, la 28 August c. n. am asistat la a 8-a ședință. Cu toată ziua de sărbătoare (ziua Sf. Mării) și cu tot năduful din acea zi — ședința a fost bine cercetată. Ședința a condus o prezidentul reuniunii, domnul Victor Tordășianu.

Din procesele verbale ale ședințelor administrative cetite de notarul Ioan Apolzan, s'a remarcat stăruința comitetului în afacerea expozițiilor, ce se vor aranja în luna Octombrie. Apelurile emarate în această cauză au pus în mișcare pe toți cei buni ai noștri. Băncuțele noastre, comunele noastre, diferitele reuniuni de femei de prin comune, ear' unde asemenea așezăminte lipsesc, femeile fruntașe, grupate în jurul celei mai cu vază, reuniunile de meseriași, cu un cuvînt toți și toate, lucrează din răzputeri la realizarea expoziției, ce chemată este a arăta în strălucită lumină produsul armonice conlucrării a meseriașului cu a economului nostru sub cărmuirea și ocrotirea inteligenței noastre.

În ce privește însăși ședința literară ea a decurs precum urmează:

Sodalul croitor Nicolae Neagoe cu o calmitate rară și cu frumoasă accentuare și observînd cu toată strictetea interpunțiunea — ne predă »Rugămintea din urmă«, de G. Coșbuc; harnicul sodal mîsar Iacob Cărățuș a declamat apoi poesia »La ea«, de Ioniță Bădescu. Părți alese din »Ruga dela Chiselău«, de Iosif Vulcan ne-a citit bibliotecarul Nicolae Bratu și aceasta cu scop de a ne împrieteni de pe acum cu această piesă, ce probabil se va reprezenta de trupa noastră de diletanți din prilegiul expoziției. Studentul Leonte Muntean, nepoșelul dlui loc.-colonel Paul Muntean și bun prieten al clasei noastre de mijloc, ne-a predat cu mult haz și pricepere anecdota »Țiganul cu căldarea«, de T. Speranță. Bunul cântăreț dl Nicolae Rusu, sodal pantofar, ne-a delectat cân-

tându-ne romanța »Cât de frumoasă, prin ce ne-a dovedit, că este în deplină stăpânire pe vocea-i melodioasă și plăcută. Ca să nu se dea uitării nici frumoasa descriere a dlui Valeriu Magdu, paroh în Ecica română, descriere ce a însoțit cele 29 lucruri de mână, trimisă pentru expoziție de femeile țărance de acolo — notarul I. Apolzan a ostit-o în întregime. Dl Nicolae Neagoe, urocând pentru a 2-a oră tribuna, a declamat frumoasă poezia »Ce fericiți am fi împreună, de Vlahuță. Ultimul punct al seratei l-a avut dl Teodor Libeg, învățător în Șoimușul-român, protopresbiteratul M.-Oșorheiului, bine cunoscut nouă de pe timpul petrecerii sale în Sibiu, ca elev pedagog al institutului »Andrian, pe când coopera la aproape toate ședințele literare ale reuniunii. De astădată d-sa ne-a delectat cu două anecdote de Speranță, prin cari ne-a ținut în veselă și bună dispoziție.

Președintele reuniunii în cele din urmă atrăgând din nou atențiunea membrilor reuniunii și a damelor din cor asupra apropierei expoziției, îi roagă ca tot timpul disponibil din săptămânile următoare să-l sacrifice reuniunii, ca astfel să ne mai arătăm odată hărnicia și deșteptăciunea.

„Testă“.

Peregrinaj la mănăstirea — Hodoș-Bodrog.

Biserica mamă ne-a păstrat în vremuri grele limba și legea părinților noștri. Numai în sinul ei află adevărata mângâiere creștinul, al cărui suflet zdrobit de greutatea vremurilor și a cerărilor de acum, caută alinarea suferințelor sale.

Și câtă ușurință și fericire simte sufletul creștinului împăcat cu Dumnezeu.

Sunt abia vre-o câțiva ani, de când preoții și învățătorii neamului conduc pe credincioșii lor la sfânta mănăstire H.-Bodrog, spre a se ruga preacuratei fecioare Maria »cea întru rugăciuni ne-adormită și întru folosință nădejdea cea neschimbată«, și eată-ne ajunși la țintă, de a abate poporul dela datina păgubitoare, de a merge la străine locuri și de a-i întări și mai mult în credință, prin pilda de mare pietate a numeroșilor creștini.

Cei dintâi sosiți în mănăstire au fost credincioșii dela B. Comloș, conduși de învățătorul Iuliu Vuia. Erau precum ni-s'a spus la 300, corul de băieți, bărbați și mulțimea femeilor. Înainte ducea un băiat crucea îmbrăcat în stihar, ear' 2 fete în alb și despărțite duceau praporii la cari atârnavă 3 pantlioni mari de mătășă donate de: Elena și Dămian Pungulescu și de Ana Bugaru și fii Ioan și Valeriu. A urmat un băiat cu o frumoasă cunună, care o au adus femeile pe mormântul fericitului episcop Goldiș, două fete țineau de capetele pantlonei mari de mătășă neagră, pe care era scris *Preasfinției sale episcopului Iosif. Femeile din B.-Comloș*.

După Comloșeni au sosit Sân-Miclăușeni-mari, cu învățătorul Antoniu Minișan, apoi Căzănenii cu învățătorul Irimie Bozian, credincioșii din Nereu, cei din Macea cu învățătorul Ioan Boțoc, cei din Micalaca cu preotul Ioan Morariu

și învățătorul Savu Mihuța, cei din Alios cu preotul N. Tuca și învățătorul Toma Muntean, cei din Cherechiu în frunte cu preotul Alexandru Muntean al lui Vasilie și învățătorului Teodor Laza, cei din Cheșințu cu preotul E. Mota și învățătorul Moisă Popa, cei din Cerneghiaz cu învățătorul Pavel Sudaie, cei din Chinez cu învățătorul A. Sandu, apoi credincioșii din Curticiu, Socodor, Siolău, Măscă, Galsa cu inv. Groțoreanu, Nădab, Biohiș-Giula, Giula-Varsand, ș. a. La Schimbarea la față s'au dus și locuitorii din Abrud conduși de vrednicul preot din Abrud sat, Iosif Gomboș.

Pe toți — cari au înștiințat — i-au întâmpinat cu drag Prea cuviosul archimandrit Augustin Hamsea, ținându-le tuturor vorbiri bine potrivite.

La 7 ore s'a început utrenia, apoi rugăciuni pentru bolnavi, mărturisirea păcatelor, maslu, sf. liturgie, — când a cântat corul de băieți al învățătorului Iuliu Vuia din B.-Comloș și când s'au ouminesat toți cari și-au mărturisit păcatele. După sf. liturgie s'a făcut parastas de B.-Comloșeni la mormântul fericitului episcop Goldiș, care e înmormântat în curtea mănăstirii. A servit Prea cuv. Sa Augustin Hamsea, Archip Muntean și Teofil Seculuciu, răspunsurile le-a cântat corul de băieți al învățătorului Vuia din B.-Comloș.

La sfârșitul parastasului Preacuv. Sa archimandritul Augustin Hamsea a ținut o vorbire, laudând poporul din B.-Comloș, care a arătat și acum, că și iubește biserica și cinstește pe mai marii sei.

Căți credincioși au trecut pe lângă movilița de pământ și crucea mică de fer, fără să știe a cui este; parastasul făcut de B.-Comloșeni a spus tuturor, că acolo odihnește arhiepiscopul de odinioară al bisericii.

Seara s'a slugit vecernia și utrenia, făcându-se priveghere și încunjurând sf. mănăstire.

Era ceva mișcător și jalnic să vezi sutele de lumini, apoi grămezi, grămezi de fete, femei, prunci și bărbați, cari cântau, care de care mai jalnic și mai mișcător.

Trecuse miezul nopții, când obosit de drumul depărtat, am plecat spre chilie și un somn lin m'a cuprins și dormisem cu cântările duioase ale mulțimii de coruri de fete și bărbați.

La orele 9 a. m. s'a slugit sub cort, în mijlocul curții, sf. liturgie de oătră Preacuv. Sa archimandritul Hamsea asistat de călugării și preoții prezenți. Răspunsurile le-au executat, perondat, corurile întrunite.

La sfârșitul sf. liturgii archimandritul Hamsea a ținut o frumoasă cuvântare credincioșilor adunați. După aceea a urmat prânzul dat de sf. mănăstire și apoi au plecat toți spre ale lor.

Este de dorit, ca cei chemați să iee măsuri pentru lărgirea sf. locaș, pentru zidirea unui șopron, sub care să se scutească poporul în timp de ploaie; nu altcum și pentru crearea unei literaturi religioase cerșpunzătoare pentru popor. M'a durut văzând cum un Jidan vindea cărți sfinte.

Pelerinul.

Vânătoarea de crocodili.

Nubienii^{*)}, deși din firea lor nu sânt prea curajoși, au un metod îndrăzneț de a prinde și de a omorî numeroșii crocodili din ținuturile locuite de ei.

Am auzit istorisindu-se despre aceasta — sorie un călător — și odată am întrebat pe un țeran, ce locuia aproape de țărmurii Nilului, dacă se încumetă să prindă un crocodil în chipul cum obișnuiesc compatrioții lui să-i prindă. El a răspuns, rîzînd, că asta nu e lucru mare; și când i-am făgăduit o sumă de bani, dacă va face vânătoarea în fața mea, s'a pus numai deoat pe lucru.

Mai întăiu a omorît un purcel, a tras prin corpul lui, de-alungul, un băt potrivit de gros, ascuțit la amândouă capetele; apoi a înțepenit la mijlocul bătului un lanț de fer, lung de 3—4 metri, pe care l-a mai lungit cu o fringhie.

Astfel înarmat, și mai luând și două lănci puternice de fer, se sui într-o barcă ușoară. La o depărtare de câțiva pași de noi, cari ne aflam într-o colibă, pe mal, și priviam cu curiositate, Nubianul aruncă, la întemplantare, purcelul în valuri. Abia trecu un minut, când deodată se ivi la suprafața apei o gură uriașă, larg deschisă. Era crocodilul. El apucă de grabă purcelul și apoi dispărî cu prada. Vânătorul nu perdî o clipă și legă strîns în luntre căpătâiul fringhiei, de care atârnavă purcelul, legând totodată de barcă, cu fringhiile lui cele două lănci. Lacomul animal își înghiți repede prada și începî să tragă luntrea când într-o parte, când în cealaltă a rîului, căutând mereu locurile unde apa era mai adâncă. Infuriat de pedecea, care nu-l lăsa să fugă, crocodilul se ridică deodată, infuriat de-asupra apei, ca să-și răpue dujmanul; dar' aceasta îi aruncă în coaste o lance pe care cu ajutorul fringhiei, de care era legată, o trase earăși în luntre.

Crocodilul, de durere, se ascunse din nou în apă; îndată-ce se ivi iarăși la suprafață, primi o nouă lovitură de lance. Crocodilul a rămas odată o jumătate de oas sub apă; dar' după aceea ieși tot mai de la iveală și căsoa gura larg, ca și când ar fi căutat aer mult. Rănille numeroase și pierderea sângelui au obosit animalul așa de tare, încât abia mai putea trage baroa. Totuși adunându-și încă odată toate puterile smunci luntrea așa de puternic într-o parte, încât vânătorul a fost aruncat din ea și a căzut în apă.

El se aruncă însă, sprinten, iarăși în barcă și-și reîncepî atacurile. Lupta a durat aproape un oas și jumătate, când animalul slăbit, lăsa vânătorului cărna luntrei.

Vânătorul trase luntrea la țărm sări repede pe uscat și legă fringhia unui copac.

Acum îi fu ușor să omoare cu lăncile crocodilul. Când i-am dat suma de bani făgăduită, Nubianul a zis rîzînd: »Aș da bucuroș în fiecare zi câte o reprezentare ca aceasta, dacă s'ar găsi spectatori, ca să-mi plătească ca d-ta«.

*) Locuitorii din partea de sus a Nilului.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Darea de consum pe vin și carne. Proprietarii de vii, cari n'au cârcimă, încă trebuie să plătească darea de consum pe vin. Ei au favorul, că nu plătesc așa de mult ca cei-ce cârcimăresc. Cantitatea de vin, pe care o păstrează pentru trebuințele proprii, trebuie să o înștiințeze la primărie până la 15 Septembrie n. sau cel mai târziu până la începutul culesului de vii. In comunele cu 10—20 mii de suflete plătesc de hectolitrul de vin 5 cor. 38 bani, de hectolitrul de must 4 cor. 02 bani; in comune sub 10 mii de suflete 2 coroane 70 bani și 2 coroane 02 bani dare de consum.

De darea de consum pe carne e liberă carnea, care e dela vite tăiate numai pentru trebuințele casei și cea făcută pentru opețele de nuntă. Dacă nu se mănâncă toată și o parte se vinde, trebuie plătită darea de consum pentru partea aceasta, ceea-ce și trebuie înștiințat la cei îndreptățiti cu încassarea acestei dări, altminteri urmează pe-deapsa.

Arëndarea dării de consum. Dacă a luat primăria comunală încassarea dării de consum prin licitațiune sau 'i-a fost dată de direcțiunea financiară, primăria încă o poate da in subarëndă, dar' numai prin licitațiune publică și nici când pe altă cale.

Dacă a primit primăria încassarea dării prin invoice, subarëndarea de regulă nu se permite.

Persoane private încă pot lua in arëndă încassarea dării de consum de-adreptul dela stat (direcțiunea financiară).

Vinul de miere e liber de darea de consum. Pe toate vasele cu astfel de vin trebuie pusă însemnarea »Vin de miere«. Dacă amestecăm cu vinul de miere și alte soiuri, d. e. trevere de vin etc., trebuie plătită întreaga dare de consum. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura nucilor.

Avântul, ce a luat in timpul din urmă cultura pomilor, ne face a crede, că nici cultura nucilor nu va fi trecută cu vederea, cu atâtă mai vârtos, cu cât nucul întrece in multe privințe unele specii de pomi. In patria noastră, pe unele locuri, nucul a fost cultivat și până acum într'o măsură destul de mare și a adus cultivătorilor respectivi recolte îmbelșugate. De aceea credem, că nu va fi de prisos, ca să arătăm la locul acesta unele recerințe mai de căpetenie cu privire la cultura aceluia.

Ca toți pomii, așa și nucul ne aduce folos prin fructele lui, cari se numesc nuoi. Sâmburii de nucă se mănâncă sau numai așa in stare crudă, sau se întrebuintează la pregătirea unor aluaturi in bucătărie. Din sîmburi de nuc se mai poate ferbe și vinars, sau se poate stoarce un fel de ulei, care e tare căutat in neguțătorie. Din frunzele și coaja ceu verde a nucilor se pregătește un fel de medicină. Lemnul de nuc e tare căutat de măsari, cari pregătesc din el tot felul de mobile scumpe. Frunzele de nuc se mai întrebuintează și la frecarea animalelor de casă, pe timpul de vară, ca să nu le prea molesteze muștele și țintarii.

Nucul nu prea e alegător in ce privește pământul de cultivat. Lui îi priește atât in pământul lutos cât și in cel petros, dar' mai tare iubește pe cel văros din fața scarelui. Nucul nu prea iubește creșterea la un loc, ca in pădure, ci mai mult iubește creșterea singularică. Curenteles răci de aer, din apropierea rîurilor mai mari de asemenea nu le prea iubește și in iernile prea geroase de multe-ori îi degeră crengile mai tinere. Aceasta se întâmplă mai cu seamă din cauza măduvei sale prea mari, care prin îngheț și deșgheț face de se uscă și lemnul. De aceea nu e prea cu scop, ca pe trupina nucilor să se facă tăieturi cu cuțitul, ca pe trupina celorlalți pomi.

Cultura nucilor se recomandă mai cu seamă prin curți, in apropierea edi-

ficiilor economice și pe anumite locuri mai ferite, pe unde nu se mai cultivă și alte plante, de oare-ce cum coroana lui se face de tot mare, umbrește prea tare pe celelalte plante sau sîmănături din apropierea lui și astfel le face de pier in timpul cel mai scurt. Prin coroana lui cea mare apără edificiile de foc și orcane, ear' cultivat lângă grămada de gunoiu, împedecă evaporarea amoniacului pe timpul căldurilor prea mari.

In unele țeri nucii se mai și altoesc. La noi însă nucii se prădesc numai din sîmburi. Nucul nu prea iubește răsădirea ca alți pomi. Din cauza aceasta el trebuie cultivat stabil într'un loc. Spre scopul acesta se alege locul potrivit, in care se pun câte două-trei nuci și locul se însamnă cu niște păruștei. Pentru sîmănat se aleg totdeauna nucile cele mai mari și mai frumoase, apoi acelea, cari au fost deplin coapte, adecă acelea, cari au căzut ele de sine, din nuc. Inainte de-a pune nucile in pământ, se inmoaie într'o amestecătură făcută din o parte apă și una de petrolu, ca să nu le prea atase vermi.

Cu prilejul sîmănatului sau al pusului, unii pun nucile sub niște lespede de peatră sau cărămizi, ca să nu poată pătrunde cu rădăcinile prea afund prin pământ in jos, de oare-ce in cazul acela susțin ei, că nu prea rodește, ba se chiar prăpădește. Măsura această luată față de pusul nucilor s'a adeverit a fi de prisos, dacă nu cumva chiar stricăcioasă, de oare ce după ce se întărește nucul și așa își face loc pe lângă lespede sau cărămidă și străbate in jos.

Cele mai bune soiuri de nucii sînt acelea, cari se cultivă in patria noastră, de oare-ce soiurilor aduse de prin alte țeri, de o parte nu le prea priește locul, de altă parte, după câțiva ani și așa se corcesc de nu se mai poate deosebi soiul dela care s'au tras.

Dacă nucul se cultivă in grădinile de pomi, atunci nucile se pun in straturi, ca și ceilalți sîmburi de pomi, unde se lasă câte trei-patru ani, până când adecă au crescut de se pot răsădi. Cum am zis și mai sus, la nuc nu e prea bine ca să facem prea dese tăieturi cu cuțitul, de oare-ce prin acelea il espunem adesea-ori putrezirei. Dacă totuși sîntem

Nedumerire.

Ițic, Șulăm fiind prinși:
unul prune tot furând,
Ear' celalalt vre-o câțiva pepeni
de furat in șco avënd,
Au pornit de frică ambii,
să se roage și să plângă:

Badi Sandu, badi moi!
Dăi ertari l'amundoi,

Că 'ți-om da un cot de stambă
de o rochie să ajungă
La chicoana ta... Ni eartă,
să nu mergi la pișchirie.
Și de vrei postav de haine,
di la noi din prăvălie

Dam chitanță la indemână
Pentru chiar o săptămână...

Am greșit, mă rog, ai milă!
dă iertari l'amandoi.
Am crezut că sîntem badi

in grădină dela noi.

— Ați crezut?... răspunde Sandu
și in minte se gândea
Cum și ce fel de pedeapsă,
perciunaților să dea,

Căci Românul bun din fire
Nu voia la stăpânire

Să-'i mai ducă și dreptatea
să le 'mpartă la tus trei.

— Ați crezut?... răcnește Sandu...
foarte bine, feții mei.

Și sudalme și apoi bice
Dând lui Ițic, el îi zice:

Să te vîd acum tîrtane,
prunele din sîn pe toate
Rînd, pe rînd și câte una
să le 'nghiți nemestecate.

Ițic plînge, se jelește:

»Oh vei mir, oh mein Gott!«
Ce si fac sirac de mine?...

Nu pot badi, zău nu pot:

Dar de frică perciunatul
Să nu afile întreg satul,

A pornit să-'nghiță una
și-apoi alta, mai ușor

Și 'n ăst timp alături
Șulăm suspina miorlăitor...

Ițic, jalea 'n bucurie
o schimbare și rîdea
Și din prune câte una,
rînd pe rînd el înghițea

— De ce rizi, Jidane, spune?...
zise Sandu 'ndîrjit

Sînul uite-'ți este plin,
inoă nu 'l-ai isprăvit?

— Diceriz?... Să-'ți spun vei mir!
Eu badichi mă tot mir,

Cum sîrmanul Șulăm badi,
o să înghiță dintr'odat
Pepeni ala ce cu mine
dela ține 'l-a furat?!...

siliți care-cum a face unele tăieturi la crengile laterale de prisoș, apoi aceasta trebuie să o facem numai vara, ear' locul tăiat trebuie uns îndată cu ceară de altoit, ca să se poată tămădui până când intră frigul.

Chiar și pentru ceialalți pomi de grădină e vătămător a sburătări poamole din ei cu bucăți groase de lemne, petrii și paliți lungi, încatu-i pentru nuc, aceasta e chiar stricăcios, de oare-ce pe mēduva crengilor rupte mai ușor poate străbate gerul, ca să le facă să degere peste iarnă. Nucile trebuie lăsate deci până când se coo bine, atunci cad ele de sine, sau le culegem cu mână.

Gunoitul nucilor trebuie să se facă indeobște pe toamnă, cătră sfirșitul lui Octomvrie. Cel mai bun gunoiu pentru gunoitul nucilor e cel putred, care se pune în anumite canale anume tăiete pe de-asupra rădăcinilor laterale. Gunoitul proaspēt și mustul de gunoiu nu e bun pentru gunoit, de oare-ce cel dintăiu conține anumite ciupercuțe de paraziți, cari se strecoară cu acela prin rădăcini în trunchiul nucilor și le causează curgerea de gumă, ear' cel de al doilea, pentru-că le prea arde rădăcinile și prin aceasta le poate cauza o nimicire totală. Preste tot gunoitul nucilor nu se prea recomandă.

Se întâmplă une-ori, că nucilor înainte de a ajunge la coacere, li-se inegrește coaja cea verde și cade jos. Aceasta provine dela un burete cu numele »marsonia juglandis«, care se strecoară cu mustul în trupina arborilor. Unii cultivători de nucii cred în asemenea cazuri, că nucul respectiv e espus peirei. Aceasta însă nu-i adevărat. Inegrirea nucilor provine de acolo, că pământul respectiv e prea gras. In asemenea cazuri ne ajutam, că gunoim nucii atacăți de acei bureți cu var sau papalașcă (malter). Intre toți pomii de grădină, nucul are mai puțini dușmani, de oare-ce pe el nu-l atacă nici omidele, nici alți gândaci, din cauza mustului său amar. Chiar și verminozarea nucilor obvine de tot rar. Are însă și nucul un dușman primejdios, care e »carpocapsa amplana«. Impotriva acestei insecte ne putem apăra mai cu succes atunci, dacă înainte de sositul iernii legăm împrejurul trupinei

niște toloere de sdranțe, în cari se adună insectele numite și pe cari le ardem apoi dimpreună cu acelea în foc.

Pentru a scuti coaja nucilor, precum și tăieturile făcute în decursul verei la coroană, de înghețuri, se recomandă imblajirea acelora cu paie, prin cari gerul nu poate pătrunde așa ușor.

Unii cultivători de nucii ceoroă albirea acelora prin inmuierea lor în lapte de var sau înălbirea lor prin alte mijloace chimice. Dar' lucrarea aceasta s'a adevărat a fi nu numai de prisoș, ci în anumite cazuri chiar stricăciosă, de oare-ce prin aceea pot să se înfec-teze încâtva chiar și simburii de nucă. Nucile trebuie lăsate deci așa, precum ni-le dă mama natură, cel mult dacă se spală cu apă ceva călduță după cules, dacă cumva au rămas prea mănjite pe coaja lor cea tare, de infriurințele din afară. In anii mănoși nucii ne dau recolte imbelșugate. Acestea nu trebuie vëndute atunci îndată, de oare-ce nu prea au preț, ci trebuie păstrate la un loc svēntat, până cătră Crăciun, când putem face părare destul de frumoase, dacă avem și multe de vëndut.

De oare-ce, după-cum am zis și mai sus, pentru cultura nucilor nu se recere un pământ de tot bun; de oare-ce el se poate cultiva prin curțile mai largi, pe lângă edificiile economice, pe coaste și alte locuri mai ferite; de oare-ce el răsplătește din belșug în anii mănoși, pentru puțina grijă, ce o are cultivătorul cu el: ar fi tare de dorit, ca și economii nostri să se ocupe cu mai cu deadinsul ca până acum și cu cultura lui.

Ioan Georgescu.

Intrunirea agricolă din Mag.

Comuna Mag, deși în apropiere de falnica Seliște și deși aparținătoare aceluiași cerc pretorial, protopresbiteral, aceluiași despărțământ al »Asociațiunii«, al celorlalte așezăminte culturale ca celelalte comune din jurul Seliștei, abia Duminecă, în 17 August n. a trecut prin așa zisa »probă de foc«. Ea adevărat până la acea dată n'a fost în fericiita pozițiune de a primi în mijlocul său pe reprezentanții nici ai unuia din așezămintele noastre culturale.

năuntru cufundat cu totul în rugăciunile sale, ce le aducea lui Dumnezeu fără de încetare. — Cine mă împiedică în rugăciunea mea și aicea în creerii munților, unde numai fiarele cele sălbătice locuesc?

Eu sânt! — răspunse tinērul Stefan, plin de bucurie, că a dat de un om pământean.

— Eu sânt! — un băiețel, care ră-tăcesc prin acești munți pustii și alerg în toate părțile să dau de vre-o ființă omenească, care să mă scoată la lume... Și acum se vede, că Dumnezeu m'a îndreptat și mi-a arētat chiliuța aceasta. Venii la tine, ori cine vei fi, să-mi dai sălaș, căci tremură inima în mine de slăbiciune și de foame, și de frica cea mare ce o am, de când ră-tăcesc prin acești munți fioroși.

— Mai așteaptă, până ce mi oi mântui de zis rugăciunile, — răspunde sihastrul, căci călugărul acela era un sihastru, un pustnic, ce se ferește de

În această stare a lucrurilor, invi-tarea comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«, adresată frunțașilor acestei comune, în scopul ținerii întrunirii agricole acolo, a fost întâmpinată de cercu-rile dătătoare de ton și cu bucurie, dar' și cu oare-care îngrijire. Buna reușită a întrunirii ne-a arētat însă, că frații Măgeni nu stau aproape cu nimic îndē-rēțul economilor nostri din alte părți, când vorba este de sfaturile ce li-se dau pentru a lor înaintare și bunăstare. Împlinim numai o datorință de dreptate, amintind chiar din capul locului, că buna reușită a întrunirii revine primă-riei comunale în frunte cu zelul no-tar dl Valeriu Popp, din Săcel, și cu primarul Gervazie Sasu, vrednicei fam-iliii a mult regretatului Tănase Moga și cu deosebire neobositului paroch Alex- andru Vlad, care peste tot dela ven-rea sa în comună și până astăzi ai lu-crat și lucrează din rășputeri la deștep-tarea poporului.

Cum reuniunea agricolă pentru economii este alcătuită și al lor interes îl are totdeauna în vedere, era și natu-ral, ca și economii din Mag să se apropie și să primească cu drag represen-tanții ei în mijlocul lor.

Duminecă, în 17 August, totul era pregătit: comuna întreagă în haină de sărbătoare, ulița principală și frumoasa curte a matroanei Maria Tănase Moga, care a primit pe oaspeți în găzduire, era decorată cu ramuri verzi, acest decor, pe cât de natural, pe atât de plă-cut și frumos al satelor noastre. Fru-mosul aranjament ce a dat întrunirii o înfățișare atât de veselă și plăcută, re-vine dlui doctorand Moga, (stud. medic. Praga), fiul adoptiv al vrednicei familii des amintite.

Reprezentanții reuniunii agricole, domnii: Romul Simu și Ioan Chirca (Seliște), membrii în comitet, Vict. Tor-dășianu, secretar și avocatul Dr. Va-sile Dan, membru ordinar al reuniunii, au fost așteptați la gara Săcel de trăs-surile frunțașilor din Mag și ale oaspeți-lor sosiți din Săcel și Seliște. La capul satului se găsea aproape totalitatea lo-cuitorilor, în frunte cu parochul Alex. Vlad, care exprimând bucuria Măgeni-

Ștefan Vodă și Ângerul.

Ștefan Vodă — spuneau bătrânii — când era băiat numai de vre-o cățiva ani, nu știu cum a venit și de unde a venit, destul că s'a rătăcit odată prin munții Voroneșului.

Umblând el mai mult timp pe coastele și pe stâncile acestea, pe malurile Moldovei și prin văile acestor munți pustii, oăci pe aceea vreme erau pe aici numai codri, ori unde te întorceai și te uitai cu ochii, și neputēnd ieși la vre-un drum călcat de ființă omenească dete într'o vreme de o rază de o lu-mină ce lucea printre crengile copaci-lor dintr'o chiliuță de lemn prin fereș-truica ei cea mică.

Ajungēnd el, cu mare greu, până la chiliuță, bătū în ușă să i-se deschidă.

Cine e acolo?! — întrebă atunci un călugăr evlavios, care se afla în

oameni și trăește în rugăciuni și post departe de lume.

Sfârșindu-și sihastrul rugăciunile, deschise ușa chiliuței și Ștefan intră.

În chiliuță se afla o masă de lemn, pe masă o luminare și o carte, din care cetia sihastrul sfintele rugăciuni.

— Iată aici ai răpauș! zise sihastrul. Și fără de a-l mai întreba de unde-i, al cui e, și cum de a rătăcit prin acești munți, ci numai uitându-se la el din cap și până în picioare și cunoscēndu-l de un băiat bun, îi zise mai departe:

— Ce ne-a lipsi, Dumnezeu ne-a implini... Eu îți voi fi ca părinte și tu imi vei fi ca un fiu.

Vei sta de acum aici cu mine, până ce vei crește mai mare, sau până-ce un om pământean va rătăci pe aicea, că-ruia să te încredințez, ca să te scoată la țeară, oăci eu nici odată nu ies din aceste păduri... Eu nimic de lucru nu îți-oi da ție, fără numai ca să-ți faci de mâncare de amiază-zi și să grijești

lor, pricinuită prin ținerea primei întruniri agricole acolo, binevintează oaspeții sosiți. La alocuțiunea părintelui Vlad răspunzând secretarul Tordășianu asigură, că la alegerea prin comitet a acestei comune pentru ținerea întrunirii, reuniunea agricolă a fost îndemnată singur de dragostea și interesul ce-l poartă tuturor economilor noștri. Mulțumește pentru frumoasa primire și doarește lucrărilor bună izbândă.

Descălecarea oaspeților s'a făcut la casele Mariei Tănase Moga, unde au fost binevenți de proprietarul Achim Oana, ginere al răposatului Tănase Moga, care prin cuvinte alese, isvorite din inimă curată țărănească — arată bucuria familiei ce s'a învrednicit a găzdui reuniunea noastră. Prin răspunsul meu secretarul Tordășianu asigură din nou, că Reuniunea la iubire totdeauna cu iubire va răspunde și nu-și va uita nici-odată pe cei-ce dragoste au pentru așezămintele noastre.

La orele 11 din zi ne am întrunit cu mie cu mare în biserică. Secretarul reuniunii, dl Tordășianu, face o revistă asupra tuturor lucrărilor săvârșite în cei 15 ani de reuniunea agricolă, care în aproape toate localitățile prin cari a umblat, a lăsat după sine urme nesterse și lucruri folositoare pentru economii noștri, lucruri ce vor vorbi totdeauna despre vrednicia celor cari le-au pus și aceluora cu concursul cărora au fost puse la cale. Dacă putem vorbi astăzi de tovarășii agricole, de însoțiri de credit sătești, de mașini și unelte economice, dacă vorba este de îmbunătățirea în-oțva a rassei de vite, de cultura mai în mare a poamelor, dacă fânajele noastre sunt mai îngrijite și dacă între nutrețurile noastre putem vorbi de trifoiu, napi, lufernă și de alte nutrețuri măestrite și altele, — vrednicia revine economilor noștri, cari cu dragă inimă au primit și cu mai multă dragoste au pus în aplicare sfaturile și învățăturile date de reuniunea noastră agricolă. Vorbind mai în special despre mașini, scoate ni relief folositele netăgăduite ce le aduce economului mașina de sămănat, grapa de fânaj și alte mașini și unelte economice. (Va urma).

Stringerea și păstrarea recoltelor de câtră țărani.

Dl I. Kalinderu, adm. domeniilor coroanei din România, a dat următorul circular câtră toți agenții:

Este în deobște cunoscut, că produsele agricole recoltate de locuitori, independent dacă anii au fost buni sau răi, sunt de obicei inferioare celor obținute de proprietari sau arêndași, atât ca cantitate cât mai ales în ce privește calitatea.

Causele pentru cari țărani au mai totdeauna produse slabe, sunt multe. Printre cele dintâi e sêmënța, pe care nu o pun curată, aleasă și de bună calitate, ci la întemplantare, fie din cea pe care o au ei din anul trecut, tot slabă, necurățită, fie cumpărată dela sătenii sau dela speculanți. Mai este apoi faptul că nu fac lucrările în condițiuni bune și la timp, ci totdeauna cu întârziere după-ce au sfârșit pe ale proprietarilor și arêndașilor.

Asupra acestor neajunsuri v'am atras adesea atențiunea, atât verbal, cu ocaziunea inspecțiunilor, cât și prin circulări. Selecționarea sêmênțelor a format, cum știți, obiectul unui ordin anterior, prin care v'am dat îndrumări cum s'ar putea face cu mai multă înlesnire și v'am îndemnat a da locuitorilor chiar sêmënța dela noi, ear' neexecutarea lucrărilor la timp mi-a oferit privilegiul să vă recomand, cu stăruință, destul de des, a chibzui și a întocmi învoelile noastre agricole astfel încât și sătenii să poată munci pământul lor, negrăbiți, la vreme, atunci când cere trebuința.

Amintesc acestea nu pentru-că nu s'ar fi făcut nimic pe domeniile noastre în această privință, ci pentru a vă atrage băgarea de seamă și asupra unora din celelalte cauze. Doresc adevărat să vă vorbesc de stringerea și păstrarea recoltelor de câtră țărani, operațiuni nu mai puțin însemnate, dar' cari lasă mult de dorit, fie din nepricepere, fie din nepăsare, și cari au de urmare vânzarea cerealelor pe un preț mic.

Am constatat cu părere de rău, că unii din locuitori n'au voit a treera cu mașinile noastre, cari li s'au pus la dispoziție cu multă grabă în condițiuni de tot lesnicioase. Au preferit a treera după obiceiul vechiu cu caii, încât pe lângă risipă, pierderea de timp prețios, au adunat produsele în condițiuni cum nu se poate mai rele, amestecate cu pământ,

pleavă, sêminte de burueni și alte corpuri străine, cari le scad valoarea. La vânzare, în loc să obțină un preț bun, potrivit, le desfac pe mai nimic, din pricină că cumpărătorul nu le poate întrebuința sau revinde în starea în care se găesc, ci e silit a le da la vânturătoare și trioare, cheltuiulă pe care natural trebuie să o scadă din preț. Timpul e însă bani și acestia, cu drept cuvânt, nu scad numai speșele propriu zise, ci și vremea perdută cu aceste operațiuni, în cursul căreia ar fi putut face cu folos alte afaceri.

Pentru cerealele curate cu înfățișare plăcută și frumoasă, plătesc totdeauna mai mult dând prețul după cursul zilei. Cu cât produsele sunt mai curate și de calitate mai bună, cu atât și valoarea lor e mai mare dovedă sunt cele destinate pentru sêmănță, cari trebuind să fie curățite cu îngrijire, alese, dacă e cu putință, astfel ca bobul să fie unul ca unul, mare, plin, cu aspect frumos sunt plătite mult mai scump decât cele pentru mori și alte industrii.

O altă cauză că țărani nu se pot bucura, pe cât s'ar cădea, de rodul muncii lor, e și împrejurarea că unii pe lângă lipsa de îngrijire, cu care le adună sau păstrează, le arvunesc, le vând chiar definitiv de cu iarnă. E adevărat, că cei mai mulți fac aceasta de nevoie bine justificată, sunt însă destui și din aceia cari recurg la procurarea de bani pe această cale, pentru trebuințe cari s'ar putea amina sau reduce, cum sunt de pildă cheltuielile exagerate ce fac cu ocaziunea hotezurilor, nunților, deceselor etc. Pentru asemenea cheltuieli își vând grânele cu atâtea luni înainte pe la cărcimarii din sat, samsari și alți mișii, cari mișună prin sate și profită de lipsurile momentane.

Sătenii nu-și dau seamă de răul ce-și fac singuri, nu se gândesc că acești cumpărători sunt rapaci și nu le dau decât un preț derizoriu. Ei nu se duc cu mintea nici la viitor, care le-ar putea fi vitreg, dacă nu s'ar face bucatele băgându-i afund în datorii.

Acesta e un neajuns însemnat și trebuie să luptăm din toate puterile contra lui să-l combatem și să-l stăruim prin mijloace potrivite. Până la înființarea sindicatelor agricole, despre care v'am vorbit într-o circulară anterioară și care e idealul nostru, vă invit. domnule agent, a sfătui pe săteni fără încetare, în adunările societăților culturale și economice, după eșirea din sf. biserică, la câmp,

de chilia aceasta, ear' celalalt timp să-l petreci și tu în rugăciune ca și mine.

Și Ștefan a făcut toate, după-cum îi zise sihastrul.

În toată dimineața se scula de odată cu soarele și grijia frumos chiliuța. Ear' când sosia amiezul zilei, ospățul era gata pus pe masă. Tot celalalt timp îl petrecea și el în rugăciuni.

Sihastrul însă în toată ziua des de dimineață se ducea de acasă și nu venea până la amiază. Dela amiază nu venisearăși până ce nu înopța.

Dela o vreme pică Ștefan pe gânduri și se întreba: unde merge sihastrul în toată ziua, și ce face el în acea vreme?

Și așa gândind și întrebându-se îi veni odată în minte, când avea sihastrul să se ducă dela chiliuță, să meargă și el pe urma lui.

El se porni și mergând o bucată de loc prin pădure, dete de un schițor

săpat într-o piatră. Acolo, uitându-se prin cheia dela ușa schițorului, care era închis, văzu doi inși închinându-se.

Era sihastrul și un ânger.

Ștefan se întoarse grăbit la chiliuță și o deretecă frumos ca și mai înainte și pregăti prânzul. Însă el acum nu puse pe masă, ca mai înainte, numai o lingură, ci două, socotind că cu sihastrul deodată va veni și celalalt închinător al lui Dumnezeu.

Intorcându-se sihastrul tot singur, ca în toate zilele și văzând două linguri pe masă zise:

Ștefane! de când ești tu la mine, aceasta nu mi-ai făcut-o, și cum de-ai făcut-o acum? De ce ai pus două linguri pe masă?...

Răspunse Ștefan smerit: |Eu am mers pe urma sfinției tale, părinte, și văzând pa doi inși închinându-se într'un schițor, am socotit că va veni și soțul de rugăciuni al sfinției tale, și de aceea

am pus două linguri pe masă: una pentru sfinția ta și una pentru dînsul.

Sihastrul se uită cu agerii săi ochi lung la Ștefan și zise:

— Băiete! făptura ta, căutăturile tale, istețimea și îndrăzneala ta arată, că nu ești din oameni proști, și însu-ți tu n'ai să fii om prost! Ai să fi om mare și viteaz... Da!... Du-te dela mine și nu petrece timpul inzadar în acești munți pustii... Du-te! căci tu ai acum destulă minte și noroc, care să te poarte. Eu te binecuvintez, și tu vei fi în scurtă vreme Vodă preste această țeară, și multe lifte rele vei birui, mulți păgâni și căpcâni ți s'or închina ție în viața ta. Iacă, ți spun acum, și-ți însemnează cuvintele mele: totdeauna să cinstești pe Dumnezeu, să-i înalți laudă de mărire, și ori-ce lucru vei începe, fie neînsemnat sau mare, să-l începi cu gândul la Dumnezeu! Și când îți va fi ție mai greu în lume, când vei fi mai supărat, să ți aduci aminte de cuvintele mele și

cu un cuvânt ori-de-câte-ori veți avea ocazie, să se lase de obiceiurile de până acum și să caute și ei a-și însuși progresele cunoscute până azi în toate lucrările agricole. Profitul nu atârna numai de rodnicia unui an sau altuia, ci în bună parte și de modul cum lucrează și cum vinde. Acel care știe să lucreze mai bine, mai ieftin și să vândă la timp cu preț bun, e de două ori câștigat.

Arătați-le din nou, că administrația noastră nu dorește mai bine decât a le face toate înlesnirile, a pune la îndemina celor lipsiți, mașinile noastre cu mecanicii trebuincioși în condițiunii ușoare. Pentru comune și locuitori bogați, cari ar voi să se întovărășească pentru a-și cumpăra treerătoare și alte mașini sau unelte, sântem gata a îngriji de procurarea lor, în condițiuni favorabile și cu mari înlesniri de plată.

De asemenea, în privința vânzării produselor locuitorilor de pe domeniile noastre îi veți sfătui să se desfacă cu un moment mai curând de procedeele de până azi! Să nu le mai dea pe nimic și încă de iarnă, pe la speculanți, ci dacă nevoia e, care îi îndeamnă să caute a o înfrunta, a o împlini pe altă cale mai puțin păgubitoare și să aștepte timpul când se vând produsele și epocă când ar putea lua un preț mai bun, căci vor fi mai câștigați.

Unul dintre mijloacele prin care s'ar putea aduce deocamdată o îmbunătățire în această privință, ar fi să vândă produsele prin mijlocirea noastră. Noi cunoaștem mulți cumpărători serioși, sântem în curent cu prețurile și am pute face să li-le plătească mai bine. Veți chibzuți însă și veți întocmi lucrurile astfel, încât să nu avem neplăceri nici noi nici locuitorii dată fiind calitatea produselor și împrejurarea că pentru a avea o partidă mai mare, trebuie întrunite mai multe cantități de calități diferite.

Știu că realizarea acestei idei e lucru greu. Dar' mai știu că e de ajuns dacă isbutiți odată de două ori, locuitorii văzând binele ce le facem se vor oferi singuri și nu mă indoesc, că cu toate pedecile ce veți întâlni, vă veți da toată silința ca unii ce cunoașteți firea țeranului, trăiți în mijlocul lor, și vă indeletniciți cu agricultura despre care un mare orator roman a zis cu atâta dreptate:

»Nimic nu e mai bun decât agricultura, nimic nu e mai dulce și mai demn de omul liber«.

— Să faci aceea ce-ți spun eu acum. Și totdeauna, de câte-ori vei purta războiu cu dușmanii țării noastre și ai Românilor, vei câștiga, și totdeauna să faci câte o mănăstire sau o biserică spre lauda și mărirea lui Dumnezeu, dela care vei primi ajutorul, puterea și virtutea vitejească!

Și după-ce vei ajunge pe scaunul Moldovei, și stăpânitor peste această țară, să faci și aici, în munții acestia, o mănăstire spre vecinica aducere aminte că ai rătăcit odată prin acești munți și ai fost scutit de mine!

— Sânt ascultător la toate, sfinite părinte! — răspunse Ștefan, și după-ce a sărutat mâna sihastrului, și-a luat rămas bun dela dinsul, s'a depărțat iarăși prin munții pustii.

Încotro a mers și ce s'a făcut, după-ce a părăsit Ștefan pe sihastru, nu se știe până în ziua de astăzi...

S. Fl. Marian.

SFATURI.

Stîrpirea soarecilor se poate face cu mare succes prin presărarea pe la găurile lor de simburi de migdale amare ou zăhar pisate la un loc; ei mîncînd se otrăvesc.

Fînul mucigăit încă poate fi dat ca nutreț, numai cît trebuie curățit. Îl vom usca bine la soare și-l vom scutura apoi, ca să alungăm bureții mucigaiului. Mai bine îl curățim de acești bureți, dacă-l vînturăm, după-ce s'a uscat, în toba dela mașina de îmblătit.

Mai ușor mîncîncă boii astfel de fîn, vișeilor și indeosebi oailor le strică foarte.

Știri economice, comerț. industr. jurid.

»Reuniunea economică din Orăștie«, aranjează la 30 Septembrie n. 1902 o expoziție de vite la Orăștie, pentru Orăștie și 9 comune vecine. În scopul de a încuraja economia de vite, cum și nișuința de îmbunătățire a soiului vitelor, va împărți între exponenții pe cari juriul anume constituit îi va afla de mai vrednici, și 40 premii în preț de 250 cor.

Expoziția va avea loc în tirgul de vite din capătul orașului. La ora 12 toți exponenții trebuie să fie sosiți, ca până la ora 1 d. a. comitetul aranjator să poată așeza vitele lor și să le provadă cu țedulele de lipsă.

La expoziție se primesc numai vite cornute bovine de prăsilă (cu excepția bivoliilor) anume din comunele Orăștie, Romov, Vaidei, Romoșel, Sibigel, Căstău, Beriiu, Turdaș și Pricaz. La cerere, proprietarii au a dovedi că le-au ținut ei înșiși cel puțin 1/2 an.

Vite, cari nu mai sînt de folos pentru prăsire, pot fi espuse, dar' nu pot fi premiate.

Pe linia ferată Sibiiu—Seliște se dau bilete de călătorie tur și retur cu valoare de 2 zile începînd dela 1 Septembrie cu următorul preț: cl. II. 2 cor. 10 bani, cl. III. 1 cor. 40 bani.

Boala de gură și de unghii a izbucnit între vitele de pe teritoriul orașului Timișoara, de aceea s'a oprit exportul de vite și tîrgul din Septembrie de acolo.

Morarii pot măcina și în zilele oprite prin legea repausului duminecal.

Expoziție de avicultură (albinărit) va fi în Noemvrie la Paris. Va fi reprezentată și Ungaria și România.

Recolta în țările principale. În Austria rezultatul recoltei grăului în general este evaluat la finele lunii Iulie bun, mijlociu și peste tot mai favorabil decât al secării. Calitatea orzului a suferit din cauza timpului nefavorabil în

курсul secerigului. Rapița a dat o recoltă bunicioasă, cu toate că peronospora a cauzat pagube mai mari decât în alți ani. Napii de zăhar și nutreț cum și varza în partea cea mai mare stau bine. Prospectivele recoltei viilor sînt satisfăcătoare în privința cantitativă, în cea calitativă însă lasă mult de dorit.

În Rusia a fost o recoltă foarte bună, dar' bucatele se caută slab.

Bulgaria și Serbia au avut de asemenea o producțiune foarte mare în grâne; porumburile proaste.

În Germania, Belgia și Olanda știrile asupra recoltei sînt mai puțin satisfăcătoare decât mai înainte.

În Franța au fost ploii, cari au împedat în câțva strînsul grăului; însă au folosit orzului, napilor, cartofilor și altor plantațiuni.

În Anglia, se crede, că producțiunea grăului va fi de circa 20.500.000 hl., și se vor importa circa 68.875.000 hl.

În Statele-Unite ale Americii recoltele sînt evaluate: grâu 228.800.000 hl., ovăz 290.400.000 hl., cucuruz 823.680.000 hl. Recolta ovăzului și indeosebi a cucuruzului va fi cu mult mai bună decât în anul trecut.

În Canada și Argentina recolta grăului va fi abundantă.

FELURIMI.

Îubileul clopotelor. Anul acesta se împlinesc 1000 de ani de când a răsunit glas de clopot la bisericile creștine din patria noastră — scrie »Candela« din Cernăuți. Ear' dela inventarea clopotelor sînt tocmai 1500 ani. Creștinii cei dintăiu nu cunoșteau clopot, ci erau chemați la serviciul divin prin strigăte, în timp ce omul trimis să-l cheme bătea în ușa locuinței lor cu un ciocan, ori bătea două bucăți de scânduri (de aici apoi toaca). Întăiul clopot a fost introdus în turn la catedrala din Nola, acum 1500 ani, și inventatorul lui se crede că a fost episcopul Paul. Dela Nola a trecut apoi întrebuintarea clopotelor și la celelalte biserici, așa că în anul 559 număroase biserici din Franța aveau deja clopote. În Roma primul glas de clopot a răsunit în anul 590 după Christos.

Cele mai mari clopote din Europa sînt: Clopotul dela biserică Notre-Dame din Paris, cântărește 12.000 kilograme! Diametrul lui la gură e de 2 metri și 70 centimetri (aproape 3 metri). În Rusia se găsesc clopotele cele mai mari. Mănăstirea s. Treimi de lângă Moscva, are un clopot înalt de 13 urme și 9 policari, și se zice că cântărește 67.083 kgr. Alt clopot din Rusia numit Împăratul-clopotelor, are 22 urme și 5 urme diametru. Dar' el nu poate fi întrebuintat fiind prea mare. În Germania, împăratul Wilhelm a voit să eternizeze amintirea războiului din 1870 prin un monument destinat catedralei din Colonia. În acest scop el a pus să se toarne un clopot numit »imperial«, cu o greutate de 28.000 kilogr., din metalul tunurilor luate dela Francezi. Până acuma n'au putut să-l tragă și Germanii l-au numit cu drept cuvânt: »Mutul din Colonia«. Înzadar au încercat treizeci și doi de artileriști voinici să-l tragă, că n'au putut.

CRONICĂ.

„Dar de Paști“. Rapoartele, ce ne vorbesc de pretutindeni, arată, că goana contra nevinovatului „Dar de Paști“ n'a luat încă sfârșit. Din Mureș-Uioara ni-se spune, că la măiestrul-zidar Vasile Roșca de acolo au încercat să intre pe fereastră, nefiind gazda acasă. Venind o fetiță de 11 ani a proprietarului, le-a dat cheia. Ajunși înăuntru, su-răscolit tot, până-ce su dat de cârticică în bucătărie. Fetița s'a speriat așa de mult, încât seara au aflat o părinți bolnavă.

Din Saschiz ne scrie măiestrul mă-sar Nicolae Fleșar următoarele:

Vă aduc pe scurt la cunoștință cum mi-a umblat cu „Darul de Paști“. Sâmbătă, în 10/23 August, mă pomenește cu vizita dlui jude cercual însoțit de un notar al seu și de notarul comunal și judele comunal; cum intră în casă, mă provoacă să-i dau cârticica, eu i-am răspuns următoarele: „Dor, cuprinsul unei cărți, care îmi place mie precum aceea mi-a plăcut, după-ce o ceteșe îmi intră la inimă și acea carte față de mine rămâne o hârtie fără valoare, dar' ce a intrat nu e putere omenească să mai poată scoate, așadar' v'as da-o bucuror, dar' nu o am la mine, că am dat-o în Hașfalău (comună vecină) la un alt Român bun s'o cetească și acela“. S'a aprins mânia sa provocându-mă să o dau afară momentan, ear' dacă e așa să merg eu în persoană s'o aduc. Eu i-am răspuns, că prea mult cere dela mine și aceea n'o pot face, că eu sînt profesionist și timpul mi-e scump, pe jos 20 kilometri nu pot merge, zice să-mi iau căraș și de grabă s'o predau lor. I-am răspuns, că acela costă 3 coroane și acela pentru mine sînt bani, fără dacă stăruții s'o aveți trimit pe copil s'o aducă, atunci zice, că la întoarcerea lor spre Sighișoara să merg eu și, nici aceea n'o pot implini, în fine au rămas pe aceea s'o aducă băiatul meu, cerându-mi garanție că va aduce-o; le-am răspuns că nu pot garanta, de oare-ce și acela încă a putut-o altuia preda. Atunci mă amenință, că mi-or roscolii din casă tot, eu le-am răspuns, că ar fi o mare măgărie și îmi pare rău, că nu mi cred.

A rămas așa ca să trimit după cârticică. S'au depărtat domni mei bolborosând și au așteptat dela ciasurile 10 a. m. până la ciasurile 2 și jum. d. a. la birt. Vine copilul și la convocarea lor ca momentan s'o aduc la cancelarea comunală, după-ce veni copilul cu ea am dus-o și predând-o i am întrebat pe mărița sa, că după memoriile lui Kossuth nu umblă să le confiește? S'a cătrănit împintenatul și-mi spune, că Kossuth nu dă în cărțile lui în vileag istorii revoluționare, eu la rindul meu i-am răspuns, că le cunosc prea bine furtunoazele lui cărți și sînt preamărite din partea Maghiarilor până la cer. Cu acestea am subscris protocolul ce s'a luat cu mine pentru confiscarea cârticicii și i-am părăsit.

Cu acestea m'am simțit dator a vă împărtăși, ca să cunoașteți prostia unora pentru o singură cârticică nevinovată să alarge cale de 20 kilometri s'o confiește.

Nu știu până când i-o mai răbda Dumnezeu sub sfântul soare a-i arde și a-i încălzi; ar fi timpul să se mai și topească de puterea lui D-zeu.

— Din Nereu (Toronto) ni-se scrie, că acolo au sosit Duminecă, 24 Aug patru gendarmi, cu domni dela judecătoria cercuală. Neîncredințați apoi în energia alor 4 gendarmi, mai luară cu dumnealor și pe plăiașul satului, precum și pe vicenotarul, așa că erau acum opt!!!

Nedumerirea poporului, care se pregătea să meargă la biserică, era la culme când această țare și mare ceată se îndreptă spre partea satului locuită de Români. Intrând la unul dintre frunțașii comunei, a confiscat „Darul de Paști“, și după aceea confiscară toate exemplarele, ce se aflau în comună. Intr'un loc folosiră iscușimea gendarmilor, cari acoromoniseră toate.

Tot așa ni-se scrie și din Moșnița (Timiș), unde au umblat pe la toți cetitorii Foii și din Măgărel.

Hymen. Procopiu Benția și Sara Literat si-su celebrat cununia religioasă în 18/31 August în bis. gr-or. din Luța.

Daruri pentru biserică. Ca președinte al comitetului parochial, aduc pe cale ziaristică cea mai profundă mulțumită dlui Coțoi Romul, comerciant în Baia de Cris, care pe lângă binefacerile din trecut și de prezent a donat sfintei biserici din Ceba un prapor (steag) în preț de 120 coroane, un (steag) ținător de lumini în preț de 60 cor., apoi femeilor credincioase: Ana Zăriu, Ana Rudean, Marta Bavian, Elisaveta Marcu, Ana Lazar, cari cu mâinile lor au pregătit pentru biserică o măseriță, țesută în treicolori, cari în mărime de 3 metri quadrati înfrumțează prestolul, ear' altele două alte mese.

Aduc mulțumită evlavioșilor creațini: Petru Mut, Tecla Opreș și soțul Ioan Scrofan și Lazăr Mut cari împreună au cumpărat un ornat întreg prețesc în preț de 120 cor.

În numele comitetului parochial din Ceba. Ioan Jurca, paroch gr-or. român.

O frumoasă moșie, de peste 300 jughère, dintre cari 23ă pădure și 70—80 arător, proprietate de-a vechii familii nemeșești Baresay, — a fost cumpărată cu 22000 cor., de către proprietari români din Orăștioara-de-sus, dela Baresay Albert. Moșia se află pe hotarul Orăștioarei și al Costeștilor (lângă Orăștie). Ne-având atâta bani gata, ei s'au ajutat cu institutul de credit „Ardeleana“, care le-a servit cu prevenire împrumutul de lipă. Să folosească frații noștri, în pace și cu noroc noua proprietate!

DI Silvestru Moldovan, directorul „Tribunei“, a pus la dispoziția comitetului dirigent al expoziției industriale din Sibiu, 20 cor. în aur ca premiu, ce va purta numele domniei sale și care să se deoarnă pentru cel mai desăvârșit lucru din branșa tapetăritului.

Dela „Asociațiune“. Ministrul ung. de comerț cu ordinațiunea nr. 45612 din 21 Iulie a. c. a încuviințat membrilor „Asociațiunii“, cari vor participa la adunarea generală din 14 și 15 Septembrie a. c., beneficiul de a călători cu preț redus pe liniile căilor ferate de stat și ale celor administrate de stat, și anume pe clasa I. cu bilet de clasa II., pe clasa II. cu bilet de clasa III. și pe clasa III. cu 1/2 bilet de clasa II. Aceste bilete, cari se vor libera la nume prin presiul „Asociațiunii“, sînt valabile și pentru trenurile accelerate. Pentru comunicațiunea de vecinătate însă nu se pot întrebuița.

Membrii „Asociațiunii“, cari doresc a se folosi de acest beneficiu, sînt invitați a se anunța la biroul „Asociațiunii“ (Sibiu, strada Morii nr. 8) până cel mult în 10 Septembrie a. c., ca să li-se poată libera biletul de cale ferată. La scrișoarea de anunțare să se alătore (în marce postale) 50 bani pentru acoperirea șeselor biroului. Sibiu, în 1 Septembrie 1902.

Biroul „Asociațiunii“.

„Asociațiunea“ în Ugocia. Ca întregire la raportul despre adunarea despărțământului, ce l-am publicat în nrul 146 al ziarului nostru, ni-se scriu următoarele.

1. Succesul material al adunării despărțământului Sătmar-Ugocia al „Asociațiunii“ ținută la Turț (comit. Ugocia) a fost peste așteptare îmbucurător, făcând suma colectată 1200 cor., căci nu 3, ci 5 inși, anume Ioan Pop, Ioan Hotea, Ioan Serbac, Paul Pop și Simion Bolea s'au înscris de membri pe viață, ear' mai mulți de ordinari și ajutători.

2. La pasagiul: „Pot fi mândri Ugocenii, atâtea, și așa frumoase fete n'am mai văzut, apoi de mai vorbiau și românește așa de frumoș, atunci am pute fi mândri cu toții“, — să vrea încâtva a mă scuza precum urmează:

Unele dintre fetele noastre cari ne-au onorat cu prezența lor, au domiciliul în orașele Sătmar, Siget, acolo au frecventat dară și școalele. Eată cauza că nu pot vorbi încă frumos românește, și dacă ele, când au ocaziune, cu dor vin a lua parte la petreceri românești, noi nici-cât nu le înstrăinăm, ci le primim cu multă bucurie și dragoste de neam. Dar' fetele preoților din Ugocia (sînt aici 5 parochi cu 9270 suf.) toate știu grăi și bine și frumos românește.

Ugocianul.

„Reuniunea economică din Orăștie“ — la înălțimea chemării. În conformitate cu comunicatul seu dtto 24 August c., adresat Reuniunii sodalilor români din Sibiu: Reuniunea amintită cu scop de a încuraja meseriașii din Orăștie a luat hotărîre să supoarte toate șesele de transport ale obiectelor, ce se vor espune de meseriașii români, membri în secția industrială a Reuniunii economice, mai departe a votat pentru crearea de premii, ce să se deoarnă între cei mai merițoși, suma de 100 cor. În fine și-a exprimat dorința, ca expoziția să nu se țină înainte de 15 Octombrie n.

Precum aflăm dela loc competent, direcțiunea institutului de credit și „Oraviceana“ din Oravița, economii au dăruit pentru expoziții 10 cor., ear' a „Sebeșanei“ din Sebeșul-săseș, 20 cor.

La fondul „Masa învățăceilor meseriașilor români“ administrat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, au binevoit a mai contribui următorii d-ni: Aurel M. Simtion, comptabil la banca „Nera“ (Bozoviciu) 50 bani; Dionisie David, paroch (Scoreiu), 40 bani; Ioachim Muntean, paroch (Gurariului) 50 bani; Ioan Marin, paroch (Riu-sadului) 40 bani; N. N., I. Druhora, par. (Boița), oate 40 bani; Nicolae N. Țintea (Săliște) 60 bani și N. Bărbaț, învățător (Sâncel) 40 bani.

Rectificare. Preot în Păuca a fost ales dl Marcu, nu Barbu, cum s'a scris din eroare.

— Dl învățător Pop, la care s'a făcut confiscarea „Darului“, despre care am scris în numărul trecut, e în Feldioara nu în Lechința.

Bancnote false de 10 cor. au început să circule prin țeară. Ele sînt falsificate așa de bine, încât trebuie să fim cu grije, când primim astfel de hârtii. Bancnotele acestea false poartă pe partea nemțescă seria 1292 și pe cea maghiară numărul 080028.

Școale românești în Grecia. În curând se vor deschide în Tesalia, o provincie a Greciei, două școale românești. După-cum se știe, nu numai în Grecia de nord, dar' până aproape de Atena sînt multe sate românești.

Convocare. Despărțământul Lipova al »Asociațiunii«, în sensul §-ului 41 din statute, își va ține adunarea generală în 11 Septembrie st. n. a. c. la 4 ore d. a. în localul Soc. rom. de lectură din Lipova.

Programul adunării este cel prescrip. de statutele »Asociațiunii« și de regulament. Lipova, 18/31 August 1902.

Dr. H. Halie, medic, președinte.

— Onorații membri ai comitetului cercual din despărțământul »Abrud-Câmpeni« al »Asociațiunii« sunt invitați a participa la ședința ce se va ține în 8 Sept. n. a. c., la 3 ore p. m., în Abrud, în localul »Aurariei«. Câmpeni, în 2 Septembrie n. 1902. *Dr. Basiliu Preda*, dir. desp.

Conducătorul Ilie Roman a fost aflat mort Marți sub muchia Negoiului. Se vede, că în întunecarea a lunecat și s'a lovit la cap așa de tare, încât a rămas mort pe loc.

Urșii. Pe un deal lângă Cisnădie a pușcat săptămâna aceasta locuitorul Petri un urs și a prins o ursoaică de 8 luni.

Dragostea. În Săn-Mihailul românesc a fost nu de mult o bătaie, care va cere poate și o viață de om. O fată de acolo se îndrăgostise în flăcăul Costa Mărzean. Acesta era sărac și părinții fetii nu voiau să știe de căsătoria lor, pentru-că ei își aleseseră de ginere pe Grigore Achim, un flăcău bogat. Fata n'a vrut să știe de dorința părinților și a șters-o cu aleșul inimii ei. După multă căutare au aflat-o în capul satului. Nevrând fata să se reîntoarcă la părinți s'a iscat o ceartă, în cursul căreia Mărzean a junghiat pe Grigore Achim.

Lucruri triste. Ni-se scrie: »Mica noastră comună Tag se află lângă calea ferată, ce împreună M-Ludoșul cu Bistrița. Nu e mare comuna, dar' aproape spre apunere în toate afacerile ei bisericicești și școlare. Biserica mică și aproape de ruinare, avere încă are puțină împărțită la astfel de indivizi, dela cari nu curând va vedea lumina. Avem și cimiteriu, durere numai că prin el pasc vite, cai, oi, ba scurmă și porcii comunei. În ograda parochială și școlară pasc găștele jupânului Moise, ear' șșaii sunt mari cel puțin de 1½, metru. Ori-și-cine își poate face ideie din acestea, ce lucruri se petrec aici. Ce poate fi mai trist, mai dureros, când nici mormintele nu sunt grijite?»

Cu ale școalei stăm și mai rău, de 5 ani am avut un cantor docent în persoana lui H., în acest timp de 5 ani încă n'a fost un singur prunc care să-și știe scrie și cel puțin numele. Dat în cercetare disciplinară, am scăpat de el, care pururea era la cărcimă. Intrebare numai, ce noroc vom avea pe viitor și cum vor alege curatorii, cari vor preferi și acum pe un desfrânat, numai să le cânte bine la cărcime.

Oare veni-va timpul, când consistorul va avea energia de a numi direct pe învățătorii ca și pe preot, căci cine cunoaște mai bine elevii ca aceia cari-i cresc? Și oare-cum să se poată aștepta o alegere bună dela un popor neștiutor de carte, căci acela sigur alege pe cel ce voaște salar puțin și nu e fălos, cum se zice, să bea cu ei în cărcime.

Vom reveni. A. V., abon.

Bêtrânețe adânci. În Găgan, comit. Târnavei-mici, a murit ciobanul Vonui Lășleanu în etate de 115 ani. Toată viața lui a muncit din greu, dar' pentru aceea a fost plin de viață și cu putere până la moarte.

Tâlhari de drum. Intre Oravița și Ciolova-montană a fost atacat factorul postal de doi mișei. El avea o sumă mai mare de bani la el, despre care se vede, că știau făcătorii de rele. Amenințat cu moartea din partea acestora, factorul nu s'a spăriat, oi a mărșit la ei și i-a alungat. Gendarmii i-au prins deja.

Cercetarea școalei în anul 1900. Dintre toți obligații la școală în anul 1900 în Ungaria au frecventat-o 81.18%, (ear' în Croația și Slavonia numai 61.95%). După naționalitate ni-se prezintă următorul tablou statistic despre frecvența școlară: Rușii (Rutenii) cu 57.7%, Români cu 62.55%, Sârbii cu 75.12%, Buneavații cu 83.67%, Maghiarii cu 85%, Germanii cu 90%. Așadar numai Rutenii sunt mai slabi ca noi în cercetarea școalei!

De-ale gendarmilor. În noaptea de 26 Aug. st. n. venind gendarmii la patroia și aflând străjile comunei noastre Gothatea dormind în ambitul școalei au început a-i bate cu patul puștii și după aceea cu palmele, până ce au început a sbiera ca din gura fiarălor.

Mergând străjile la judecătoria, povestindu întâmplarea și zicând, că ar voi să-și caute dreptul, le-a spus un scriitor să șază locul, că dacă nu au martori nu pot ajunge nimic și mai rău fac, și cu atâta dreptatea e făcută.

D. N., plugar.

Representanța fundațiunii Gozsdu. Cetim în »Tel. Rom.«: Din prilejul ședințelor reprezentanței fundațiunii Gozsdu au sosit la Sibiu, încă de Joi, Preșfinția Sa episcopul Nicolae Popea, Ilustritatea Sa Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, Ilustritatea Sa cuv. I. Pușcariu septemvir în pensiuine, deputatul dietal George Sârb, domni Avram Berlogea, jude de tablă, membri ai reprezentanței, și protopresbiterul ieromonah Genadie G. Bogoevici, parochul gr.-or. din Budapesta (secretar al reprezentanței), cari împreună cu membrul din Sibiu al reprezentanței, P. Cosma, au ținut sub presiul Inalt Preșfinției Sale metropolitului Ioan Meșianu ședințe Joi, Vineri și Sâmbătă. — Reprezentanța și-a terminat ședințele Sâmbătă. Din hotărârile luate în aceste ședințe amintim, că dintre foștii 140 stipendiști a șters 14, cari parte au absolvit, parte nu au cerut să li-se susțină stipendiul și pe mai departe. Stipendii nouă a votat 34, între cari două de câte 500 florini, cu condiția ca stipendiștii să locuiască în colegiul Eötvös din Budapesta. Suma disponibilă a fost 65 800 coroane, care a fost distribuită întreagă.

Fundațiunea a dat în anul expirat 12 doctori, cu studii terminate și 3 ca-deți, eșiți din școalele militare.

Nu te juca cu revolverul. Un călugăr, care venise la părinții lui din Ragla (B.-Năsăud), umbla la un revolver. Chiar când era să între pe ușa un băiat de vre-o 10 ani s'a slobozit revolverul și băiatul căzu mort la pământ. Călugărul a fugit.

Mort în America. În luna trecută a murit în Sharon, America, un Român din Berghin. În fabrica de fer, unde a lucrat, a explodat un căzan de fer topit, care i-a stropit. 6 zile a chinuit, apoi și-a dat sufletul.

Furt. În Moșnița (Bănat) s'au furat dela economul G. Gagin 1 cal, 2 porci și doi saci de bucate. Păgubașul pre-pune pe fostul servitor al lui, pe care-l dăduse afară din lucru din cauza unui furt mai mic.

Emigrările. Peșe Hamburg au emigrat în luna lui Iulie 10 050 oameni, dintre cari 4163 din Austro-Ungaria. Mai toți au plecat la America-de-nord.

Cum se judecă popoarele unele pe altele. Francezul știe toate, Italianul cântă de toate, Germanul mănâncă de toate, Polonezul bea de toate, Maghiarul injură de toate, Românul ride de toate, Bulgarul se miră de toate, Țiganul fură de toate, Turcul se supără de toate și Englezul vinde de toate.

Cum se ajută Jidovii. Gazeta rusească »Novoie Vremia« povestește un caz curios, care arată, cum încearcă Jidanii să-și înșele și Talmudul. Un călător mergea cu trenul. În cușul lui erau câțiva Evrei, cari în continuu se legănau pe scaune, ca și când ar fi pe o corabie. Intrebând, pentru-ce fac lucrul acesta, i-au spus, că Talmudul îi oprește să călătorească Sâmbăta cu trenul, dar' cu corabia nu. De aceea și-au luat niște șticle lătarețe, le-a umplut cu apă și s'au așezat pe ele, legănându-se ca pe o corabie.

Din Murăș Uioara ni-se scrie: La mănăstirea Ciungu s'a făcut de Sfântă Mărie o frumoasă procesiune, unde s'au colectat și bani, după-cum se spune tot pentru mănăstire. Venirea credincioșilor a fost frumoasă, adunându-se multe șate cu preoți, prapori, icoane. Știrșitul a fost însă mai rău ca la un țig, căci s'au risipit fără nici o rîndueală.

— În seara de Sf. Mărie a fost petrecere frumoasă românească. La petrecere au fost invitați și străini, cari au cerut ciardașul. Țiganii i-au început, o seamă de Români cu șira spinării mai tare, au fluietat, Ungurii au părăsit petrecerea, așa că Români și-au putut petrece în dragă voce singuri.

Furtul din Săliște. Cei trei lucrători croați, cari au făcut o spargere în cărcima lui Nicolae Sârbu din Săliște, furându-i 3000 florini, au fost condamnați de tribunalul din Sibiu la câte 3 ani temniță și 5 ani pierderea drepturilor cetățenești.

O adoptare cu duimul. O familie americană a vrut să adopteze un copil și a cerut dela directorul orfelinatului din South Haven să-i recomande unul. Directorul i-a trimis 22 copii orfani, ca să-și aleagă unul. Familiei i-a fost însă greu să aleagă dintre bieții copii și așa i-a adoptat pe toți 22.

Turbarea. Din Panciova se scrie, că fetița de 11 ani Antonia Maieruș a fost mușcată înainte de asta cu 2 luni de un căne turbat. Cum rana a fost neînsemnată, părinții nu i-au dat atențiune atunci. Zilele trecute a izbucnit însă grozava boală și copila a murit.

Apel către domni autori și editori de cărți. Biblioteca parochială din Șoșmuș p. u. Nagy-Sajó, comit. Bistrița-Năsăud, abia numără 40 de tomuri până acum și fiind biserica săracă, parochia mică și fără venituri nu se poate ajuta nici din o parte spre a-și pute procura și înmulți cărțile la bibliotecă, de aceea îndrăsnesc a apela în numele comitetului parochial la binevoitorul sprigin al dlor autori și editori de cărți românești, ca să binevoiască a trimite în mod gratuit câte un exemplar din valoroasele dlor opuri și pe seama acestei bibliotecii. În numele comit. parochial: *Ioan Baciu*, paroch. NB. celelalte foi deasemenea sunt rugate de a reproduce acest apel.

Logodnă. *Otilia Ghimbășan* și *George Ciocan* s'au logodit în 28 August c.

Incercare de răpire. În Oravița a încercat o țigancă oortorărită să răpească pe copilul de 3 ani al inginerului Marcseké-yi. Ea se furișă lângă el, îl învâli într-o haină și voi să-l ducă la o căroaie, pe care zăcea un copil schilod. Câțiva oameni au observat lucrul și au scăpat copilul de robia țigănească.

Hoți prinși. De o bucată de vreme se făcuseră în Mehala (l. Timișoara) mai multe spargerii. Pe urmă au încercat să jefuiască pe plugarul Tira Plavoșiu, dar' surprinși au fugit. În fuga lor au scăpat o țevă de pipă și după asta au fost recunoscuți hoții în persoana lui P. Unipan și a feciorului lui.

Feriți vâ de agenți. Am fost dat deja știrea, că un agent din Budapesta umblă să înșele pe oameni cu un prav de nutrire. El face pe oameni nepricepuți să iscălească o hârtie, prin care zice, că comandă de probă 2—3 kg. din marfa lor. Când colo se pomenește oel ce a comandat cu marfă multă, pentru care trebuie să plătească peste 100 cor. În satele, unde au aflat oamenii, din gazete, ce poamă e, l-au huiduit cu câni.

Un mijloc probat. Un țeran de lângă Landshut căpătase într-o noapte niște dureri de măsele așa de mari, încât nu mai putea dormi. Nevastă sa încă s'a trezit și l-a sfătuit să se spele cu niște spirit sărat. El a ascultat-o și durerile l-au mai părăsit, așa că a putut dormi. Când s'a pomenit nevasta dimineața și s'a uitat la bărbat, a început să strige plină de groază, căci în locul lui era în pat un Negru. Se pomenește și el și uitându-se în oglindă, vede, că într'adevăr e ca un fund de cean. El nu aprinse lampa, când s'a frecat în cursul nopții și în loc de sticla cu spirit a luat pe cea cu cerneală, care l-a făcut aceeași slujbă. Dar' pentru aceea noi nu recomandăm mijlocul acesta.

Cât câștigă Bulgarii în România. O revistă bulgărească din Sofia publică un studiu al dlui Ghezoff, fost ministru, relativ la beneficiile realizate de muncitorii bulgari în România. Numai grădinarii (zarzavagi) au dus cu dînșii în Bulgaria în 1901 o sumă 5 milioane 400.000 lei câștig net. În 1900 câștigul lor net în România a fost de 3 milioane 800.000 lei. În ce privește muncitorii agricoli bulgari, ei câștigă anual în România, între 15—20 milioane lei.

Negustori jidani de bucate. Un negustor de-aceștia a cumpărat Marți dela un țeran din Șura-mică 17 saci de ovės cu hectolitru, nu după greutate. Ducându-l la magazin, totuși l-a cântărit și a zis, că e prea ușor. Țeranul nu l-a mai putut vinde, fiind prea târziu. Ca să nu mai cadă în ghiarele astorfel de celăi, ar trebui să ceară arvună, înainte de-a pleca la magazin.

Japonezi în București. În București au sosit doi oficeri din armata japoneză. Ei se numesc M. Ono, maior de infanterie din Tokio și maiorul Yamanaachi.

Cu autorizațiunea ministerului de război, și conduși de dl căpitan Birsesou, oficerii japonezi au vizitat casarma de geniu, arsenalul, spitalul miliar și alte stabilimente militare.

Fretutindenii, oficerii străini, cari și-au făcut studiile la Berlin, au rămas foarte surprinși de modul în care au găsit diferitele instituții.

În deosebi, spitalul militar le-a făcut o impresiune excelentă și au declarat că nu prea au văzut în Europa spitale așa bine întocmite.

O fată arsă. Servitoarea Ana Sângătean din Sibiu a vrut să prăpădească stelnitele (vanțenii) din pat arzându-le cu petroleu. Din negrijă s'a aprins și petroleul din vas, care a explodat învâind pe nenorocita în flacări. Dusă la spital, a murit luni după un chin de 2 zile.

Avis. Pentru adunarea generală a »Asociațiunii« ce se va ține în Oravița la 14—15 Septembrie a. c. st. n. comitetul aranjator pe lângă programul oficial a mai proiectat următoarele: 1. Sâmbătă în 13 Septembrie sara la 8 ore (convenire în grădina hotelului »Coroana«. — 2. Duminică, în 14 Septembrie: a) la 9 ore dim. serviciu divin în biserica gr.-or. din Oravița-montană. b) la ora 1½, banchet în grădina hotelului »Coroana«. c) la ora 4 p. m. petrecere populară în curtea bisericii. d) sara joc în sala hotelului »Coroana«. — 3. Luni în 15 Septembrie sara muzică în grădina de tir. — 4. Excursiuni la Anina-Ștaer, Marila, Valea-Ciolova, Călugăra, eventual izvorul Coronini și Ochiu-Belului. Quartire se vor rezerva numai acelor oaspeți, cari mult până în 5 Sept. își vor anunța la adresa institutului »Oravițana« participarea lor la adunare și ora sosirii. Bilete pentru banchet à 5 cor. se vor estrada numai acelor persoane, cari se vor însinua până la terminul fixat mai sus. Cei-ce doresc a participa la excursiunea cu trenul, ce pleacă la ora 5.14 dim. spre Sibiu, Craiova, Anina, au să se însinue la locul amintit mai sus până în 14 Septembrie.

Dela poliția comunală ni-se comunică faptul, că în timpul din urmă mulți negligă a face înștiințarea prescriasă prin art. de lege 28. din 1879, care dispune, că ori-cine primește o persoană străină, fie și numai pe 24 ore, trebuie să o înștiințeze la poliția orașului, contrar se espune unei pedepse aspre. Același lucru trebuie să l facă și cei-ce își schimbă locuința.

Premiu pentru învățători. Societatea acționară de împrumut și păstrare »Mercur« din Năsăud a votat anul curent din suma destinată pentru scopuri filantropice suma de 30 cor. cu menirea de a se premia pe acel învățător dela școalele confesionale de pe valea Someșului, care arată cel mai mare progres pe terenul pomăritului, care sumă s'a pus la dispoziția subscrișului presidiu.

În conformitate cu hotărîrea comitetului reuniunii d. d. 3 Iulie a. c. pot. III. al prot. prin aceasta pentru suma indicată se publică concurs, având doritorii de a câștiga acest premiu a-și înainta concursurile acestui presidiu până la 15 Septembrie a. c.

Concurenții pe lângă facerea unei schițe simple a grădinii de pomi dela aceea școală (nu a grădinii economice comunale) — vor ave a arăta în concursurile lor pozițiunea, împărțirea grădinii și soiul pomilor ce cultivă în ea. Câți altoi are în fiecare tablă? Câți nealtoi? Câți altoi vinde la an și respective distribuște locuitorilor din comună și jur? De când funcționează ca învățător în respectiva comună și când s'a înființat grădina de pomi?

Pe scurt va da și alte deslușiri cu referință la calitatea pământului, timpul și modurile de altoire ce privesc mai bine în acest ținut.

Despre starea faptică a grădinii de pomi, cum și despre adevărătatea datelor așternute prin concurent-subscrișul presidiu se va convinge în persoană, eventual prin alt delegat al seu. Presidiul reuniunii învățătoresți gr.-catol. »Mariană«. Năsăud, la 20 August 1902. Vicepreședintele: Ignățiu Senț. Secretarul: Clement Grivase.

Omor. În comuna Valea-mare lângă Deva a fost aflat locuitorul de-acolo George Caraban mort pe stradă. Ucigași necunoscuți l-au omorât lovindu-l în cap.

A apărut: »Isus Christos« cu cuvintele sfinteii scripturi de Dr. Petru Barbu. Caransebeș, 1902. Editura proprie. Tipografia Diecesană. 176 pag. Prețul 2 cor, 50 bani.

— »Răsplata păcătosului«, pișă de Crăciun în trei acte. Prelucrată după A. Oppitz, de Ioan Baciu, preot în Șoimuș. Bistrița 1902. Tiparul tipogr. A. Baciu. Prețul unui exemplar 30 bani. 15 exemplare 1 cor. 80 bani.

— »Izvorul Preceștei« sau »Minunile dela Lourdes«, de Ioan Baciu, preot în Șoimuș. Bistrița 1902 Tiparul tipogr. A. Baciu. Prețul unui exemplar 20 bani. 10 exemplare 1 cor.

Concursuri bis.-școl.

Arhidieceasa gr.-or. Sibiu. Post. inv. Călian, Măguri, Muntele-vece, Rugoșel, Someștalău, ppresb. Clujului; Bundort, Draos, ppresb. Cohalșului; Alun, Lelese, Nădojdea super. Ruda (ambulant), ppresb. Hunedoarei; Hălchiu, ppresb. Brașovului; Rachiș, S.-Mărtin, Sfina, ppresb. Ungurașului.

Postul de sapelan în Galați, ppresb. Bistriței, de preot în Mihăileni, ppresb. Zarandului.

Ohaba-Forgaci, ppresb. Belințului; Sarcia-română, ppresb. B.-Comloșului; Cărpinet, Sebiș-Belșeni. Poieni-de-jos, Rieni Sudrigin, V. Seliște, ppresb. Vașcoului; Șoimuș, ppresb. Radnei.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 9.80—10.80, seară 6—7.—, orz 6.20—6.80, ovės 3.80—4.60, cucuruz 8.60—9.60 cor. 10 ouă 44—50 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbînul 11.20; 20 lei (hârtie) 18.92; 20 lei (argint) 18.80; lira turcească 21.40; lira engleză 23.86; 20 marce 23.34; napoleonul 19.02, rubla (hârtie) 2.52, rubla (arg.) 2.44 cor.

Bursa din Budapesta Grâul, 50 kg. 6.80—7.15; seară 5.85—6.20; orz 5.15—5.40; ovės 5.65—6.05, ouc. 5.35—5.45; cincantin 5.90—6.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Vasile Suciu, Sudriaș. Dacă ai fi Jidan, nu ne-am mira că te-au apucat tremurături de frică, pentru-că au venit și pe la d-ta pentru carte. Ai plătit mila? Ai fost la Lugoj? Dacă ai fi cetit »Foaiă«, ai fi văzut că nici femeilor nu le-au păsat de lucrul acesta, pentru că n'are de ce să le pese, și d-ta, bărbat vezi Doamne, țițai de frică. Asta e rușine pentru un Român. În foaie am spus în fiecare număr ce să faci. Cel-ce nu mai are cartea, nu o dă și nu păște nimic.

Dlul Nicolae Moise, Buziaș. Fără frică.

Dlul B. Coting, Cristean. Întreabă la o librărie din Brașov.

Dlul Alexandru Bucur, Riciu. În »Foaiă Pop.« din anul trecut s'au publicat astfel de statute.

Ab. 1512. Nu e hotărît anul esposiției. »Gazeta Trans« n'avea în anul 1877 numerii de Duminică. Cu ortografia stăm rău, dar' singura admisibilă e a Academiei române. Învățătorii pot scrie ori-unde. Despre aparițiunea unei foi nouă nu știm nimic.

Dlul Parteniu Giurgescu, Runc. Dacă vrei să le retipărești în broșură, o poți face la noi, căci atunci te vine cu mult mai ieftin, ca dacă le-ar culege încodată la tipar. Cu numărul viitor vreau să încep publicarea lor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Isalf Marschall.

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Budapesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad, Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni) tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-Roșu—Căneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Făgăraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva (Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 3 ore Ocna (scalde, tren de plăcere).

La 4 ore 40 min. Copșa—Cluj—Budapesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Budapesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj, Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-roșu, Tâlmaci, tren mixt.

După prânz:

La 12 ore 40 min. dela Deva, Vinț, Sebeș, (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni), tren mixt.

La 1 oră 04 min. dela Budapesta—Cluj; Predeal—Brașov (Copșa); tren de persoane.

La 3 ore 37 min. dela București, Căneni, Turnu-Roșu, Tâlmaci; tren de persoane.

La 3 ore 55 m. dela Cisnădia—Șelimber; tren mixt.

La 7 ore 34 min. (seara) dela Ocna (scalde), tren de plăcere.

La 8 ore 05 min. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș (Alba-Iulia, Hunedoara), tren mixt.

La 8 ore 57 m. dela Făgăraș—Tâlmaci; tren mixt.

La 9 ore 15 min. dela Budapesta, Cluj, Predeal—Brașov (Copșa), tren mixt.

La 9 ore 48 min. dela Turnu-Roșu, direct dela graniță (din 15 Maiu în fiecare Duminică și sârbătoare); tren de plăcere.

La 10 ore 09 m. dela Cisnădie—Șelimber.

Doi băieți

se primesc la învățătură în Franzelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, strada Poplăcii nr. 23.

Un învățacel

care se fi împlinit etatea de 14 ani, se primește în Franzelăria lui

Nicolae Moldovan,

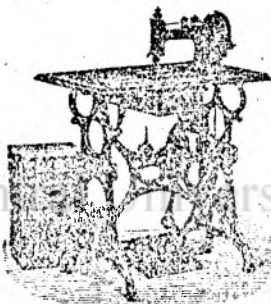
comerciant și Franzelar în Toplița-română.

69 2-3

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

4 27-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleinri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la grentatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

9 11-26

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.